

Tero Oksanen

Yrittäjän säästäminen ja sijoittaminen

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marraskuu 2016

Tekijä Otsikko	Tero Oksanen Yrittäjän säästäminen ja sijoittaminen
Sivumäärä Aika	36 sivua Marraskuu 2016
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Elisabeth Schauman
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko osakeyhtiön omistajan kannattavampaa sijoittaa yrityksensä kautta vai yksityishenkilönä. Opinnäytetyössä vertailtiin molempia vaihtoehtoja ja tavoitteena oli luoda kattava tutkimus, jota yrittäjä voi hyödyntää suunnitlessaan omaa sijoitusstrategiaansa. Tavoitteena oli valita sijoitusvaihtoehdoiksi tuotteet, jotka olivat helposti vertailtavissa. Opinnäytetyö tutki sijoituksien arvonkehitystä sekä osakeyhtiön, että yksityishenkilön näkökulmasta.</p> <p>Tämän opinnäytetyön toteuttaminen perustui siihen, että yrittäjällä on mahdollisuus aloittaa sijoittaminen yrityksensä kautta tai yksityishenkilönä. Lisäksi yrittäjällä on vaihtoehtoja sijoitustuotteiden valinnassa. Opinnäytetyössä käytiin läpi yrittäjän vaihtoehdot sijoittamiseen sekä niiden erot. Työn toteutuksessa hyödynnettiin laaja-alaisesti sijoitusteoriaan ja verotukseen perustuvia lähteitä.</p> <p>Opinnäytetyön teoreettisessa viitekehyksessä käytiin läpi sijoitustuotteiden ominaisuuksia, osakeyhtiön hallinnointiin liittyviä asioita sekä osakeyhtiön ja yksityishenkilön sijoituksien verotusta. Tutkimusosassa hyödynnettiin kerättyä tietoa ja vertailtiin yrittäjän sijoittamista osakeyhtiön kautta ja yksityishenkilönä. Vertailu tehtiin kahdella eri tuotteella, jotta tuloksia pystyttiin vertailemaan keskenään.</p> <p>Tutkimuksen perusteella voitiin päätellä, että yrittäjän sijoitusvaihtoehtojen välillä on selvä ero. Sijoitusten vertailussa kuitenkin tulee huomioida ajantasaiset lait ja säädökset. Tästä syystä yrittäjän tulee aina selvittää, miten yrityksen sijoituksia kohdellaan lainsäädännöllisestä näkökulmasta.</p>	
Avainsanat	elinkeinovero, tulovero, rahasto, osake, säästäminen, osakeyhtiö

Author Title	Tero Oksanen Saving and Investing Options for Entrepreneurs
Number of Pages Date	36 pages November 2016
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Elisabeth Schauman, Senior Lecturer
<p>The purpose of this study was to examine which option is more profitable to entrepreneur, i.e. investing through a limited company or as an individual person. The target was to create a comprehensive research by comparing these two options. The comparison makes it possible for entrepreneurs to plan their own investment strategy. The investing options selected for this study were easily comparable. This thesis studied the appreciation of investments from the perspectives of limited company and individual person.</p> <p>The main aim in this thesis was to go through different options for investing, because entrepreneurs have the option to invest as an individual person or through the company. The study is based many different sources on taxation and investment theory.</p> <p>The theoretical framework covers information about the features of investment products features, managing a limited company and taxation information regarding investments made by individuals and limited companies. The information about taxation and investment products was used when comparing the investments between these two.</p> <p>The results based on this study showed that there are differences between investment products and investing through a limited company or as an individual person. When making an investment decision, the entrepreneur should pay attention to current legislation and regulations. Entrepreneurs should always check how the company's investments are currently treated from the legislative perspective.</p>	
Keywords	business tax, income tax, fund, shares, saving, limited company

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Aihe ja aiheen valinta	1
1.2	Tavoitteet	2
1.3	Käytetty aineisto ja työn rajaaminen	2
1.4	Viitekehys	3
1.5	Tutkimusmenetelmä	3
2	Sijoittaminen käytännössä	4
2.1	Säästäminen ja sijoittaminen	4
2.2	Tilisäästäminen	5
2.3	Osakkeet	5
2.3.1	Mikä on osake	5
2.3.2	Osakkeiden ominaisuudet	6
2.4	Rahastosijoittaminen	7
2.4.1	Rahastot	7
2.4.2	Korkorahastot	8
2.4.3	Osake- ja yhdistelmärahastot	9
3	Tuotto	9
3.1	Sijoittamisen tuotto	9
3.2	Osinko	11
3.3	Arvonnousu	12
4	Riski	12
4.1	Sijoittamisen liittyvät riskitekijät	12
4.2	Sijoitusrahastoihin liittyvät riskitekijät	14
4.3	Osakesijoituksiin liittyvät riskitekijät	14
4.4	Riskien pienentäminen	15
4.4.1	Hajauttaminen	15
4.4.2	Omaisuuksien allokointi	15
5	Osakeyhtiö yhtiömuotona	16
5.1	Osakeyhtiön perustaminen	16
5.2	Osakeyhtiön hallinta ja toimitukset	17

6	Arvopaperikaupan verotus	18
6.1	Tulonlähdejako	18
6.2	Osakeyhtiön verotus	19
6.2.1	Osakeyhtiön tuloverotus	19
6.2.2	Yhteisön harjoittama osakekauppa	19
6.2.3	Osakeyhtiön osinkoverotus	20
6.2.4	Osakeyhtiön omistamien sijoitusrahastojen verotus	20
6.3	Yksityishenkilön verotus	21
6.3.1	Luonnollisen henkilön arvopaperisijoittaminen	21
6.3.2	Pääomatulot	22
6.3.3	Osinkoverotus	22
6.3.4	Verotus myyntivoitosta ja -tappiosta	24
6.3.5	Hankintameno-olettama	25
6.3.6	Myyntitappioiden vähennysoikeus	26
6.3.7	Sijoitusrahastojen tuottojen verotus	26
7	Sijoitusstrategia	26
7.1	Taustaa	26
7.2	Rahastoon sijoittaminen	27
7.2.1	Sijoittaminen yrityksen kautta	27
7.2.2	Sijoittaminen yksityishenkilönä	27
7.3	Sijoittaminen suoraan osakkeisiin	28
7.3.1	Yrityksen sijoittaminen	29
7.3.2	Yksityishenkilönä sijoittaminen	29
7.4	Johtopäätökset	30
7.4.1	Rahastosijoittaminen	30
7.4.2	Osakesijoittaminen	31
8	Lopuksi	32
	Lähteet	34

1 Johdanto

1.1 Aihe ja aiheen valinta

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella, kannattaako pienen osakeyhtiön omistajana toimivan henkilön harjoittaa varallisuuden hoitoa ja sijoittamista yrityksensä kautta vai yksityishenkilönä. Tarkoitus on selvittää, miten yrityksenä ja yksityishenkilönä sijoittaminen eroavat toisistaan ja mikä on paras vaihtoehto varallisuuden hoidon kannalta. Tarkoitus on myös selvittää miten ja millaisilla omaisuuslajeilla sijoittamista ja varallisuuden hoitoa voidaan harjoittaa.

Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan kotitalouksien rahoitusvarat ovat vuonna 2015 olleet yhteensä 281 miljardia euroa. Näistä 80 miljardia makaa talletuksissa, 72 miljardia pörssissä noteeraamattomissa osakkeissa, 59 miljardia on vakuutus- ja eläkesäästämässä, 32 miljardia on pörssiosakkeissa ja 20 miljardia on rahasto-osuuksissa. (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2015, teoksessa Tilastokeskus 2016.)

Potentiaalia varallisuuden siirtämiseen talletuksista osake- ja rahastosijoituksiin on paljon. Talletuksien tuotot ovat laskeneet maailman markkinakorkojen mukana nolnaan ja inflaatio syö niitä koko ajan. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan sijoituspotentiaalia löytyy suomalaisilta paljon ja haluan sijoittamisen suunnittelua tutkimalla pystyä työssäni neuvomaan asiakkaitani tekemään parhaat ratkaisut. (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2015, teoksessa Tilastokeskus 2016.)

Työskentelen itse pienyrittäjien kanssa päivittäin ja tarjoan heille säästämisen vaihtoehtoja. Usein keskustelussa nousee esille se, miksi yrittäjän kannattaisi varojaan sijoittaa osakeyhtiönsä kautta sen sijaan, että sijoittaisi ne henkilökohtaisena omaisuutenaan. Opinnäytetyön tekeminen tästä aiheesta antaa itselleni paremmat mahdollisuudet keskustella yrittäjien kanssa molemmista vaihtoehdoista ja siitä mikä heidän tilanteeseensa parhaiten sopii. Aiheen rajaan yksityishenkilön ja osakeyhtiön vertailemiseen, koska suurin osa päivittäin tapaamistani yrityksistä ovat yhtiömuodoltaan osakeyhtiöitä. Koen myös, että velvollisuuteni on työn kautta kertoa asiakkaileni, että sijoittamalla varojaan on oikeasti merkitystä vaurastumista silmällä pitäen. Tämän tutkimuksen perusteella us-

kon saavani paremmat valmiudet keskusteluun. Opinnäytetyössä tutkin molempia vaihtoehtoja ja pyrin vertailemaan mahdollisia tuottomahdollisuuksia ja tulon siirtämisestä ja kotiuttamisesta aiheutuvia kustannuksia.

1.2 Tavoitteet

Yrittäjällä on mahdollisuus sijoittaa sekä yrityksensä kautta, että yksityisenä henkilönä. Yrittäjä valitsee itse, kumpaa kautta hän omaisuuttaan haluaa hallita. Tärkeämpää on kuitenkin vertailla miten valinta vaikuttaa sijoituksista muodostuviin tuottoihin.

Opinnäytetyöni tavoitteena ja tutkimusongelmana on selvittää, kannattaako yrittäjän sijoittaa osakeyhtiönsä kautta vai yksityishenkilönä. Tutkin sijoitusten arvonkehitystä, jonka perusteella pystyn arvioimaan yrittäjän kannalta paremman vaihtoehdon. Tutkimusta varten kerään luotettavista lähteistä tietoa sijoitustuotteista ja niiden riskeistä sekä verotuksesta. Tavoitteena on luoda kattava tutkimus, jota yrittäjä voi hyödyntää suunnitellessaan omaa sijoitusstrategiaansa.

1.3 Käytetty aineisto ja työn rajaaminen

Opinnäytetyössä olen hyödyntänyt paljon sekä kirjallista aineistoa että sähköisiä lähteitä. Lähteeni ovat pääasiassa verkkojulkaisuja, sijoitusteoriaan liittyvää kirjallista aineistoa ja tilastoja. Varsinkin verotuksen käsittelyssä hyödynsin Pörssisäätiön julkaisua ”Sijoittajan vero-opas 2016”, josta koin saavani todella paljon ajantasaista ja selkeästi jäsennellyä tietoa. Lisäksi verohallinnon sivustot sekä Finlexin ajantasainen lainsäädäntö olivat todella hyödyllisiä. Tutkimustulokset ovat reliabiliteettisia tämän hetken lainsäädäntöön verrattaessa. Samankaltaista tutkimusta tehdessä saadaan vastaavat tulokset. Käytetyt lähteet varmistavat opinnäytetyön validiteetin.

Opinnäytetyössäni en ota kantaa muiden yhtiömuotojen kuin osakeyhtiön sijoitusvarallisuuden hallintaan. Tutkimuksessa vertailtava osakeyhtiö ei ole sijoitusyhtiö, vaan sijoittaminen on sivutoimista. Vertailun olen tehnyt siis osakeyhtiön ja yksityishenkilön sijoitusten välillä. Pääasiallinen syy tähän on se, että elinkeinoharjoittajan sijoitukset ovat yleensä samankaltaisia kuin yksityishenkilön. Tutkin tämän hetkistä tilannetta, enkä ota kantaa siihen, miten tulevaisuuden muutokset lainsäädäntöön vaikuttavat jatkossa sa-

manlaisen tutkimuksen tekemiseen. Tutkimusosassa käytän vertailuarvona rahastosal-
kun ja osakesalkun arvonkehitystä osakeyhtiön ja yksityishenkilön hallinnoimassa sijoit-
tussalkussa.

1.4 Viitekehys

Teoriaosuudessa käydään läpi sijoittamisen ja säästämisen teoriaa, eri omaisuuslajien
ominaisuuksia sekä arvopapereiden hallintaan ja myyntiin liittyvää verotusta. Viitekeh-
yksen ja teoriaosuuden tavoitteena on mahdollistaa vertailu yksityishenkilön ja osakeyhtiön
sijoitusten välillä. Tarkoituksena on saada selkeä yleiskuva tilanteesta ja löytää vastaus
tutkimusongelmaan.

Teoria on kerätty useista eri tietolähteistä, sekä kirjoista että sähköisistä lähteistä. Teks-
tissä esiintyvien esimerkkien avulla on tarkoitus selittää eri omaisuuslajien toimintaa
sekä helpottaa lukijaa löytämään ratkaisuja myös yksittäisiin ongelmiin, kuten verotuk-
sessa vähennyskelpoiseen omaisuuteen. Lisäksi opinnäytetyön teoriaosuudessa käy-
dään läpi osakeyhtiön hallintaan liittyvää teoriaa, koska koen sen olennaisesti yhdistävän
aihetta osana osakeyhtiön liiketoiminnassa huomioon otettavia asioita.

1.5 Tutkimusmenetelmä

Päädyin valitsemaan opinnäytetyöhöni laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimusmenetel-
män. Laadullisen tutkimuksen avulla ilmiö voidaan ymmärtää ja sitä kautta teoretisoida
(Kananen 2015, 71). Tutkimusmenetelmän avulla pystyin tutkimaan itselleni tuntema-
tonta ilmiötä ja apuna käytin laajasti ilmiötä selittävään teoriaan pohjautuvaa lähdekirjal-
lisuutta. Teoreettisen viitekehysten pohjalta tehdyllä tutkimuksella pystyin vastaamaan
muodostamiini tutkimuskysymyksiin. Tutkin sijoitusten arvonkehitystä sekä osakeyh-
tiön, että yksityishenkilön näkökulmasta.

Kvantitatiivinen tutkimus ei olisi tukenut työni tavoitteita tarpeeksi, koska tavoitteenani oli
ymmärtää, miten sijoitusvalinta osakeyhtiön ja yksityishenkilön kesken vaikuttivat mah-
dolliseen tuottoon. Tutkimusaineiston pohjalta luotu kysely ei olisi auttanut pääsemään
haluttuun tutkimustulokseen.

2 Sijoittaminen käytännössä

2.1 Säästäminen ja sijoittaminen

Sijoittamisen aloittamista on hyvä alkaa harkita, kun menot ovat tuloja pienemmät ja rahaa on jäänyt säästöön pahan päivän varalle. On ensisijaisen tärkeää hallita omaa talouttaan. Suurten rahamäärien pitäminen tilillä korkojen ollessa matalalla ei ole kannattavaa. (Osakeopas 2015, 4)

Säästämisessä ja sijoittamisessa on hyvä lähteä liikkeelle siitä, mikä on sijoittamisen tavoite. Lisäksi on hyvä huomioida myös sijoitusaika, tuottotavoite ja sijoituskohte. Tärkeää on perehtyä sijoittamisen riskeihin ja osattava hallita niitä. Sijoittajan on hyvä olla tietoinen varallisuutensa nykytilanteesta, mitä omistuksia ja velkoja sijoittajalla on ja millainen on tämänhetkinen kassavirta sekä miltä näyttävät tulevaisuuden kassavirrat. Lähtökohtaisesti sijoittamisen tavoitteena on yleensä varallisuuden kasvattaminen. (Andersson & Tuhkanen 2004, 17.)

Sijoittajan tulee tuntee myös erilaiset omaisuuslajit. Niiden avulla voidaan luokitella tuoton ja riskin mukaiset sijoitukset. Esimerkkinä erilaisia omaisuuslajeja ovat käteinen, osakkeet, kiinteistöt ja joukkovelkakirjat. Yleensä parhaan pääomakasvun saa osakkeista, mutta osakkeet sisältävät myös korkeimman riskin. Vähempi riskisiä omaisuuslajeja ovat joukkovelkakirjat. Kiinteistöt tuottavat pääomakasvua, mutta sijoituksen realisoiminen on hankalampaa kuin monessa muussa omaisuuslajissa. Käteisellä on oletettavasti alhaisin tuotto, mutta se on helposti realisoitavissa ja sijoitus on pääasiassa turvattu. (Sanasto 2016c.)

Säästämisen vaihtoehtoja on monenlaisia. Seuraavissa kappaleissa käydään niistä läpi tilisäästäminen, osakkeet sekä rahastot. Sijoituksen valitseminen näiden tuotteiden välillä riippuu sijoittajan tuotto-odotuksesta, riskinsietokyvystä ja sijoitustavoitteesta. Jokaisen sijoittajan on mietittävä omalle sijoitusprofiililleen paras mahdollinen ratkaisu.

2.2 Tilisäästäminen

Tilisäästäminen on jokaiselle tuttua. Rahaa ei niin sanotusti laiteta sivuun, mutta sen sijaan sen annetaan seistä tilillä. Viimeaikoina käyttötileille ei ole enää käytännössä maksettu minkäänlaista korkoa, koska pankkien käyttötilien korot mukailevat markkinakorkoja. Kun korot ovat matalalla, myös tilikorot ovat todella alhaiset. Käyttötilien talletuksille on lainsäädännössä varmistettu sen salassapito, luotettavuus ja turvallisuus. Kunkin Suomessa toimivan pankin on kuuluttava talletussuojarahastoon, josta pankin maksukyvyttömyystilanteessa kullekin tallettajalle maksetaan enintään 100 000 euron korvaus. (Kontkanen 2011, 114.) Pankkitalletus on hyvä ymmärtää sijoituksena, jossa sijoittaja lainaa rahansa pankille, jolle pankki maksaa määrittelemänsä koron (Anderson & Tuhkanen 2004, 167).

Käyttötili on jokapäiväiseen maksuliikenteen hoitoon tarkoitettu tili. Sen korko on vallitsevia lyhyitä Euribor korkoja matalampia ja talletukset sekä nostot ovat veloitusettomia. Käyttötilien palveluun liittyvät yleensä erilaiset maksuliikepalvelut, kuten pankkikortit. (Kontkanen 2011, 115.)

Määräaikaistili on säästämisen tili, johon rahat sijoitetaan sovitun määräajan mukaisesti esimerkiksi 3 kk, 6 kk tai 12 kk ja jolle pankki lupaa määräajan päätyttyä ennalta määrätyn tuoton. Talletukselle maksettavan koron suuruus riippuu talletuksen tai asiakkuuden koosta sekä vallitsevan markkinatilanteen mukaisesta korosta. Määräaikaistileissä varat on sidottu sovitun määräajan mukaisesti eikä niitä ole mahdollista nostaa ennakkoon. Määräaikaistileissä saattaa olla pankkien välillä eroja, mikä johtuu pankkien välisestä kilpailusta. (Kontkanen 2011, 116; Anderson & Tuhkanen 2004, 167.)

2.3 Osakkeet

2.3.1 Mikä on osake

Kun yrityksen yhtiömuodoksi valitaan osakeyhtiö, muodostavat perustajien sijoittamat varat yrityksen alkupääoman (Osakeopas 2015, 5). Yrityksen omistaja on myös osak-

keenomistaja eli osakas, joka omistamisen kautta haluaa osallistua yrityksen liiketoiminnan tuottomahdollisuuksiin ja riskeihin (Andersson & Tuhkanen 2004, 119). Osakas omistaa yrityksestä osakkeitaan vastaavan osuuden (Osakeopas 2015, 5).

Osakekauppaa käydään pääasiassa pörssiosakkeilla. Suomessa pörssiosakekauppaa käydään Helsingin pörssissä, joka on Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämä. Pörssiin listautumattomien yritysten osakkeilla voidaan käydä kauppaa Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämässä First North Finlandissa. Se on tällä hetkellä ainoa Suomessa toimiva monenkeskeinen kaupankäyntijärjestelmä. First North Finland on kevyemmin säännelty kauppa- paikka kuin pörssi. Osakkeita voi ostaa myös ulkomaisista pörsseistä arvopaperivälittäjän kautta, mutta ulkomaalaisissa osakkeissa kaupankäynti- ja säilytyskustannukset saattavat olla suurempia kuin kotimaisissa osakkeissa. Euroalueen ulkopuolelle tehtäviin sijoituksiin saattaa sisältyä myös valuuttakurssiriski. Esimerkiksi dollareissa ostetun osakesijoituksen arvo heikkenee, jos dollarin arvo heikkenee suhteessa euroon. (Kaupankäynti 2015.)

2.3.2 Osakkeiden ominaisuudet

Osakesijoittamisen tuotot muodostuvat osakkeen arvon noususta sekä osakkeelle maksettavasta osingosta. Osakesijoittamiseen liittyvät riskit ovat yleisesti suuremmat kuin talletusten tai joukkovelkakirjalainojen, mutta osakkeiden tuotto-odotus on myös korkeampi. Tämä johtuu osakkeiden suuresta hinnanvaihtelusta eli volatiliteetista. Osakeriskin pienentäminen onnistuu hajauttamalla sijoitukset maantieteellisesti ja toimialakohtaisesti. (Osakkeiden ominaisuuksia 2015.)

Osakkeet voidaan jakaa kahteen eri luokkaan kasvu- ja arvo-osakkeet. Kasvuyhtiöissä liikevaihto kasvaa nopeasti ja osakkeiden kurssivaihtelut voivat olla suuria. Nopeasti kasvavat yritykset eivät yleisesti maksa suuria osinkoja vaan voitot käytetään yrityksen investointeihin. Kasvuosakkeissa kurssien nousuodotukset ovat suuret ja näihin sijoittavat hakevat voittoa osakkeen arvonnousun kautta. Arvo-osakkeet ovat yleisesti kasvuosakkeita vakaampia. Osakekurssien vaihtelut ovat pienemmät ja ne ovat yleensä huomattavasti vakaampia. Arvo-osakkeissa tuottoa haetaan pääosin yrityksen maksamista osakekohtaisista osingoista. Yleisiä arvo-osakeyhtiöitä ovat esimerkiksi öljy-, rahoitus-, metalli- ja metsäalan yhtiöiden osakkeet. (Osakeopas 2015, 13.)

2.4 Rahastosijoittaminen

2.4.1 Rahastot

Rahastojen perusajatuksena on, että sijoittajat sijoittavat varojaan sijoitusrahastoihin, joita hallinnoivat varainhoitajat. Rahastoon ohjatut varat sijoitetaan sijoittajien puolesta rahaston sääntöjen mukaisesti. Sijoittajan hyöty rahastoon sijoittamisessa on rahaston tarjoamat resurssit ammattimaisen salkunhoidon ja sijoitusten hajauttamisen osalta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 287-289.) Rahasto hoitaa sijoittamisen ja sijoitusten hallinnoinnin, joten rahastojen kautta sijoittaminen on helppoa. Rahaston avulla piensijoittajakin saa pienemmällä summalla hajautetun salkun. (Pesonen 2013, 116.)

Rahasto koostuu keskenään yhtä suurista rahasto-osuuksista, jotka antavat yhtäläiset oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. Rahastoyhtiöllä ei ole oikeutta rahastoissa olevaan omaisuuteen, koska nämä ovat osuuden omistajan omaisuutta. Näin ollen rahastojen omaisuutta ei voida käyttää esimerkiksi rahastoyhtiön vastuiden kattamiseen konkurssitilanteessa. Rahaston koko riippuu sinne tulevien sijoitusten ja siitä tehtävien lunastusten määrästä. Rahaston pääoma myös muuttuu sillä tehtyjen sijoitusten arvomuutoksen mukaisesti. (Pesonen 2013, 116.)

Rahasto-osuudet jaetaan tuotto- ja kasvuosuuksiin niiden tuotonjaon perusteella. Tuotto-osuuden omistaja voi nostaa rahastosta vuosittain rahaston määrittelemän tuotto-osuuden. Tuottoa nostaessa se vähentää samalla rahasto-osuuden arvoa, jota voidaan verrata osakesijoituksen osingonmaksuun. Kasvuosuuden omistaja ei erikseen tuottoa rahastosta saa, vaan tuoton pystyy kokonaisuudessaan nostaa vain lunastamalla rahasto-osuuden. Suurimalle osalle sijoittajista kasvu-osuudet ovatkin parempi vaihtoehto, jolloin tuotto kasvaa rahastossa korkoa korolle. (Pesonen 2013, 119.)

Rahastoja ohjaavat säännöt, jotka puolestaan ohjaavat rahastoja hallinnoivaa varainhoitajaa. Säännöt koskevat erityisesti rahastoon liittyvää osakepääoman vähimmäismäärää, rahastoesitettä, salkun hoitoon liittyvien asioiden raportointia oikealla tavalla sekä toimintoja ja tilintarkastusta. (Anderson & Tuhkanen 2004, 289.) Suomessa rahastojen sääntöjä valvoo Finanssivalvonta. Se vahvistaa rahastojen säännöt, joista selviää millainen rahasto on kyseessä ja millaista sijoituspolitiikkaa rahasto harjoittaa. Sijoitusrahastolaissa rahastot jaetaan kahteen ryhmään: UCITS- ja erikoissijoitusrahastoihin. UCITS-

sijoitusrahastot ovat rahastodirektiivin mukaisia rahastoja, jolle laki asettaa yksityiskohtaiset säännöt siitä, miten sijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskit on hajautettava. Erikoissijoitusrahastoissa voidaan poiketa näistä yksityiskohtaisista vaatimuksista, mutta nämäkin rahastot perustuvat riskien hajauttamiselle. (Pesonen 2013, 129.)

Rahastot luokitellaan sen sijoituskohteen, maantieteellisen alueen ja tyylin mukaisesti. Seuraavassa käydään läpi yleisimpiä vaihtoehtoja.

2.4.2 Korkorahastot

Korkorahastot jaetaan kolmeen ryhmään, lyhyen koron, keskipitkän koron ja pitkän koron rahastoihin. Korkorahastot sijoittavat rahansa joukkolainoihin, jotka tuottavat sijoitetulle varallisuudelle korkoa. Lyhyen koron rahastot sijoittavat juoksuajaltaan eli kestoltaan lyhyisiin joukkolainoihin, joissa on pienempi korkoriski. Pitkän koron rahastoissa haetaan korkeampaa tuottoa sijoittamalla joukkolainoihin, jotka ovat juoksuajaltaan pitkäaikaisia. (Rahastojen ominaisuuksia 2014.) Korkorahastoja jaetaan myös valtiolainoihin sekä yrittäjäriskiä ottaviin rahastoihin (Pesonen 2013, 133).

Korkorahastot sijoittavat maantieteellisesti ja eri liikkeellelaskijoiden lainoihin. Lisäksi huolehditaan sijoitusten hajauttaminen ajallisesti, eli korkopapereita ostetaan eri aikoina sekä sääntöjen puitteissa pituudeltaan erilaisia joukkolainoja. Korkorahastoon sijoittavan ei tarvitse huolehtia korkopapereiden erääntymisestä, vaan rahastossa voi rahojaan pitää pidemmänkin aikaa. (Pesonen 2013, 133.)

Korkorahastojen tuotto rakentuu rahaston tekemien sijoitusten tuottoon eli korkoihin sekä sijoituskohteiden arvonnousuun tai -laskuun. Sijoittajan on hyvä tietää, että korkojen noustessa, pitkän koron rahastojen arvo laskee ja vastaavasti korkojen laskiessa rahasto-osuuden arvo nousee. (Pesonen 2013, 133.)

Lyhyen koron rahastot sijoittavat rahamarkkinasijoituksiin eli sijoitusten laina-aika on enintään vuoden. Näitä voivat olla esimerkiksi valtion, pankkien tai yritysten korkoinstrumentit. Tavoitteena yleensä on ylittää kolmen kuukauden euribor-koron tuotto. Keskipitkän koron rahastot sijoittavat sekä pitkiin, että lyhyen koron tuotteisiin riippuen siitä, millaiset korkomarkkinoiden tuottonäkymät ovat. Pitkän koron rahastot sijoittavat varansa

pitkäaikaisiin, pääosin valtion, julkisyhteisöiden tai yritysten liikkeelle laskemiin joukkolainoihin, joiden juoksuaika on yli vuoden. Rahasto hajauttaa sijoituksiaan sen mukaan, mitä rahaston säännöissä se on sallittu. (Pesonen 2013, 133–134.)

2.4.3 Osake- ja yhdistelmärahastot

Osakerahastoja voidaan luokitella monin tavoin, kuten sijoituskohteen maantieteellisen sijainnin tai yhtiöiden koon perusteella. Rahasto voi erikoistua myös esimerkiksi metsäteollisuuteen, biotekniikkaan, lääketeollisuuteen tai telekommunikaatioon. Osakerahastojen tarkoituksena on kuitenkin pääosin varojen sijoittaminen juurikin osakkeisiin. Rahaston sijoituskohteet ja sijoitusperiaate löytyy sijoitusrahaston julkaisemasta avaintietoesitteestä, rahaston säännöistä ja rahastoesitteestä. Samoista julkaisuista löytyy myös rahaston tuottotavoite ja mahdollinen vertailuindeksi. (Sijoitusrahasto-opas 2015.)

Yhdistelmärahastojen tarkoituksena on yhdistellä korko- ja osakerahaston ominaisuuksia. Ne siis sijoittavat erilaisiin osakkeisiin sekä korkotuotteisiin. Rahaston säännöissä määritellään millä painoarvolla kumpaakin omaisuuslajia rahastossa on. Yleensä yhdistelmärahastoihin määritellään omaisuuslajien enimmäismäärät, esimerkiksi osakesijoitusten maksimirajaksi voidaan määrittää 60 prosenttia rahaston pääomasta. Joissain rahastoissa tämä voidaan myös jättää määrittämättä, jolloin rahasto voi markkinatilanteesta riippuen sijoittaa kaikki varansa osakkeisiin tai vastaavasti korkotuotteisiin. (Sijoitusrahasto-opas 2015.)

3 Tuotto

3.1 Sijoittamisen tuotto

Markkinoiden kehitys ei ole tasaista ja suoraviivaista. Osakkeiden tuotto saattaa vaihdella paljonkin. Pitkällä aikavälillä vuosittainen tuotto voi olla jopa 8 prosenttia tai vastaavasti huomattavasti vähemmänkin. Tämän takia sijoittamisen loppuarvon määrittämisessä on kaksi merkittävää perustekijää. Nämä ovat sijoitusajan pituus ja tuottoprosentin suuruus. (Anderson & Tuhkanen 2004, 21.)

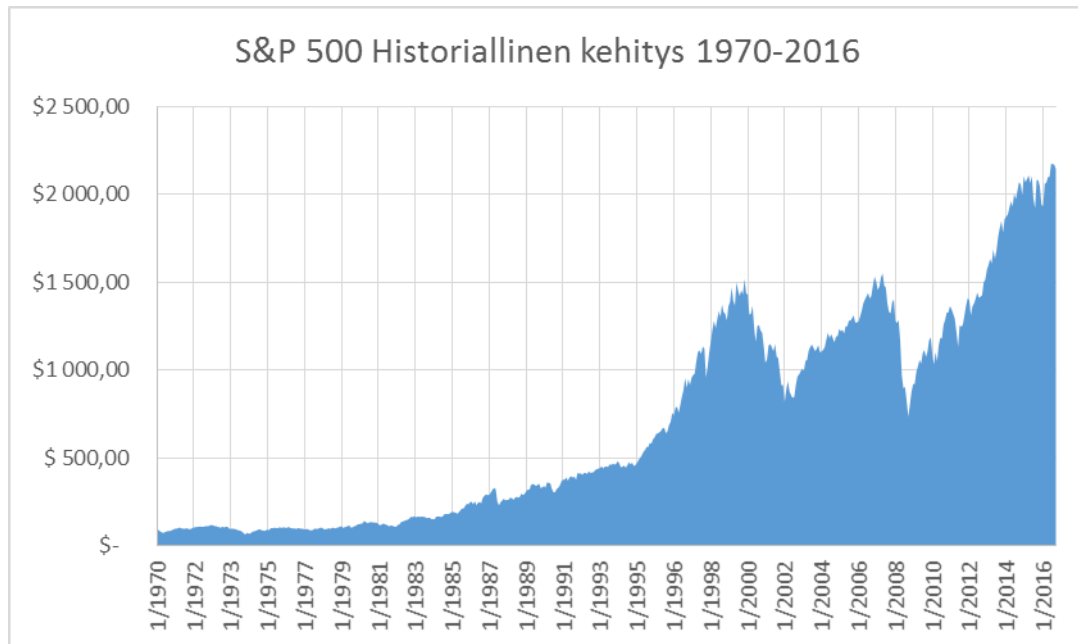
Pitkällä aikavälillä tulee huomioida, että rahan arvo laskee. Sata euroa tänään on enemmän kuin sata euroa kymmenen vuoden päästä. Tämän takia sijoittajan tulisi saada tuottoa sijoituksilleen vähintään inflaation verran eli säilyttää rahan reaaliarvo. (Anderson & Tuhkanen 2004, 27.)

Sijoitusajan pituus tulee määrittää oman tarpeen mukaan. Monesti pitkän aikavälin säästäminen tehdään varoilla, joiden käyttämiseen ei ole välitöntä halua tai tarvetta. Toisaalta säästämisen tavoitteena voi olla myös tietty tapahtuma tai hankinta, kuten tulevat eläkevuodet tai asunto. Kotitalouksissa säästetään usein pahan päivän varalle ja yrityksissä voidaan hyvinä aikoina säästää huonoja aikoja tai investointeja varten. Sijoittaja voi määrittää sijoitusaikansa, mutta pitää sen myös avoimena tilanteesta riippuen. (Anderson & Tuhkanen 2004, 32.)

Sijoituksen tuotto koostuu sijoituskohteen arvonnoususta sekä omistusaikana sijoitukselle maksettavista muista maksuista, johon omistaminen oikeuttaa. Näitä osakesijoittamisessa on omistajille maksettavat osingot. (Kallunki ym. 2011, 32–33)

Pitkällä aikavälillä osakkeiden tuotot ovat olleet hyviä. Suomalaisten osakkeiden laskettu reaalityttö on 1900–2015 ollut 5,4 prosenttia, joukkovelkakirjojen tuotto on ollut samalla aikavälillä 0,2 prosenttia ja talletusten -0,4 prosenttia. Laskelmat on tehnyt Credit Suisse Global Investment Return Yearbook, jota on yleisimmin siteerattu ja vertailukelpoisin lähde. Lisäksi Yhdysvaltojen osakkeiden kehityksestä tehdyn tutkimuksen mukaan vuosina 1926–2006 osakkeiden reaalityttö on vaihdellut 6,6 prosentin ja 7 prosentin välillä (Lindström & Lindström 2011, 84; Möttölä 2013; Credit Suisse Research investment returns yearbook 2016, 44.)

Hyvänä esimerkkinä osakkeiden pitkän aikavälin muutoksesta on kuvaaja Standard and Poor's 500 - osakeindeksin kehityksestä viimeisen 46 vuoden ajalta (kuvio 1). Indeksikoostuu Yhdysvaltojen 500 suurimman ja vakavaraisimman teollisuusyrityksen osakkeista (Sanasto 2016b.)

Kuvio 1. S&P 500 Historiallinen kehitys 1970–2016 (S&P 500 Historical Data 2016).

Alkuperäisen pääoman lisäksi korkoa kasvaa myös näistä syntyville varoille. Tähän viitataan Korkoa korolle – efektilä, jonka avulla samalla kasvuprosentilla saadaan korkeampi tuotto, kuin pelkästään alkuperäiselle sijoitukselle maksettava tuotto. Mitä pidempi sijoitusaika on, sitä voimakkaampi ja korkeampi tuotto saadaan korkoa korolle – efektilä. Tuotoista vuosittain maksettavat verot heikentävät korkoa korolle -vaikutusta. Esimerkkinä, jos vuotuinen kasvu on 5 prosenttia, saadaan 10 000 euron sijoitukselle ensimmäisenä vuonna 500 euron tuotto. Seuraavana vuonna tuottoa saadaan sekä alkuperäiselle 10 000 euron sijoitukselle, että 500 euron tuotto-osuudelle. (Sanasto 2016a.)

3.2 Osinko

Osinko on tapa maksaa osakkeenomistajille osa tilivuoden voitoista. Maksettavan osingon määrä ilmoitetaan yleisesti prosentteina osakkeen nimellisarvosta tai rahassa yhtä osaketta kohden. Nimellisarvoksi lasketaan osakkeen kirjanpitoarvo eikä sen markkinahinta. Todellinen osinkotuottoprosentti lasketaan suoraan osakkeen päivän hinnan mukaisesti. Osakkeen omistajat voivat laskea osinkotuottonsa osakkeesta maksamansa hinnan mukaisesti. (Nasdaq OMX Helsinki 2011, 98)

Varsinkin Suomessa pörssiyhtiöt maksavat osinkoa keväällä. Se kuinka paljon osinkoa jaetaan, päätetään yhtiökokouksessa. Yhtiön hallitus esittää maksettavan osingon määrän ja osinkojen maksu alkaa pian päätöksen jälkeen. Osinko maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat omistaneet osakkeita viimeistään täsmäytyspäivänä ja osinko maksetaan osakkeenomistajan pankkitilille. Osingon maksun jälkeen osakkeen hinta laskee osaketta kohden maksetun osingon verran, koska osinkoina maksetut varat poistuvat yrityksen toiminnasta. (Nasdaq OMX Helsinki 2011, 99)

3.3 Arvonnousu

Osinkojen lisäksi sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottoja sijoituksilleen osakkeen arvonnousun yhteydessä. Osakkeen arvo voi myös tippua, jolloin tuotto on negatiivinen. Arvonnoususta saatu tuotto tai laskusta aiheutunut tappio realisoituu vasta, kun osakkeen myy. Osakkeen arvonnousu usein muodostaa merkittävän osan osakkeesta saadusta tuotosta. (Nasdaq OMX Helsinki 2011, 100.)

4 Riski

4.1 Sijoittamisen liittyvät riskitekijät

Suuret tuotto-odotukset monesti houkuttelee sijoittamaan osakkeisiin. Moni kuitenkin unohtaa, että tuotto ja riski kulkevat käsi kädessä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yhdistelmää korkealla tuotolla ja matalalla riskillä ei ole olemassa. Jos sijoittajalle sellaista tarjotaan, kannattaa olla erityisen varuillaan. (Lindström & Lindström 2011, 51.)

Korkojen muuttuessa korkoriski mittaa obligaatioiden ja joukkovelkakirjojen arvon muutoksia. Arvon muutoksella ei ole merkitystä sijoittajalle, jonka suunnitelmissa on pitää laina eräpäivään asti. Ennen eräpäivää myytävän lainan kohdalla on mahdollisuus pääomatappioihin, jos korkotaso lähtee nousemaan. Eräpäivään asti pidettävään lainaan sijoittaja pystyy laskemaan sijoituksensa tuoton ostohetkellä sentilleen. Yleisimmin korkoriski vaikuttaa korkorahastoihin sijoitaviin. Tämä johtuu siitä, että rahaston osuuksien arvo on täysin riippuvainen päivittäin muuttuvista korkotasosta. Varsinkin pitkän koron rahastojen arvo herkemmin vaihtelee, kuin lyhyen koron rahastojen. (Lindström & Lindström 2011, 52.)

Osakkeiden kohdalla omistamisesta saatua tuottoa ei pystytä laskemaan samankaltaisesti, kuin korkosijoituksissa. Osakkeista saatava tuotto tiedetään vasta, kun osakkeista luovutaan. Monet tekijät, kuten suhdannetilanne, korkotaso, inflaatio, raaka-aineiden ja valuuttojen hintamuutokset, viranomaisten muutokset verotukseen tai lainsäädäntöön sekä sijoittajien mielialat vaikuttavat osakkeen arvoon. Lisäksi maailman politiikka, sodat ja luonnonkatastrofit näkyvät monesti kurssikehityksessä. Nämä tekijät vaikuttavat yleensä samansuuntaisesti kaikkien osakkeiden hintoihin, jota sanotaan markkinariskiksi. (Lindström & Lindström 2011, 52.)

Yritysriski muodostuu sijoituksen kohteena olevan yrityksen tulos ja kasvunäkymistä. Lisäksi yrityksen markkina-asema, kannattavuus, taloudellinen asema ja omistus vaikuttavat arvioitavaan yritysrisktiin. Yritysrisktiin liittyy pahimmillaan mahdollisuus menettää sijoitettu varallisuus konkurssitilanteessa. Yritysriskin ja markkinariskin ero on siinä, että yritysriskiä vastaan pystytään suojautua sijoituksia hajauttamalla. Hyvällä hajautuksella sijoittaja pystyy kumoamaan yritysriskin kokonaan. (Lindström & Lindström 2011, 53.)

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sijoittajan mahdollisuuksia ostaa ja myydä osakkeita ilman, että sijoittaja vaikuttaisi osakkeen hintatasoon. Varsinkin vähän vaihdetuissa osakkeissa ongelmaksi muodostuu hidas kaupanteko sekä osto ja myyntihintojen välinen ero. Likviditeettiriski näkyy kuitenkin enemmän suursijoittajalla, jotka vaativat suurien volyymien takia myös likvidejä kaupankäyntikohteita. Piensijoittajalla on mahdollisuus käydä monilla osakkeilla kauppaa, vaikka vaihto olisikin vähäistä. Yksi suuri selitys pienten yritysten osakkeiden keskimääräistä parempaan tuottoon on likviditeettiriski. (Lindström & Lindström 2011, 53.)

Nykyään monien osakevälittäjien kautta sijoittajalla on mahdollisuus sijoittaa moneen eri maahan. Myös ulkomaisista yhtiöistä tarvittavat tiedot on helposti saatavilla. Sijoittamalla ulkomaille eri valuutalla sijoittaja altistuu valuuttakurssien muutoksesta syntyvään valuutarisktiin. Valuuttojen arvon muutokset voivat aiheuttaa sijoittajille parhaimmassa tapauksessa parempaa tuottoa, mutta pahimmassa tapauksessa epäsuotuisasti vaihtelevat valuuttakurssit syövät sijoituksista saadun tuoton. (Lindström & Lindström 2011, 54.)

Maariski liittyy riskiin, joka syntyy sijoittamalla tiettyyn maahan. Maariski sisältää taloudellisiin ja yhteiskunnalliseen vakauteen liittyviä tekijöitä, kuten maan sääntelyt yrityksen toimintaympäristöön liittyen, devalvointi, valuutan sääntely ja liiketoiminnan tuottojen ja

varojen arvostus. Myös tapahtumat, jotka vaikuttavat liiketoiminnan harjoittamiseen kyseisessä maassa, kuten lakot, mellakat ja sisällissodat, nostavat maariskiä. (Lindström & Lindström 2011, 54.)

4.2 Sijoitusrahastoihin liittyvät riskitekijät

Sijoittamiseen sisältyy aina riski pääoman menettämiseen. Yleisimpiä sijoitusrahastoihin kohdistuvia riskitekijöitä ovat: Markkinariski, aktiiviriski, likviditeettiriski, valuuttariski, korkoriski ja luottoriski. (Sijoitusrahastoihin liittyvät riskit 2011.)

Markkinariski on sijoitusrahastoihin kohdistuva yleisimmin liittyvä riskitekijä. Aktiiviriskin aiheuttaa se, että rahaston hoitaja epäonnistuu sijoituspäätöksissä, joka alentaa rahaston arvoa. Likviditeettiriski tarkoittaa, että rahasto-osuuksien muuttaminen rahaksi on vaikeaa esimerkiksi huonon markkinatilanteen takia. Valuuttariski syntyy, kun rahasto sijoittaa vieraisiin valuuttoihin. Valuuttojen arvojen heilahtelut saattavat alentaa sijoitusten arvoa. Erityisesti korkorahastoihin vaikuttava korkoriski tarkoittaa korkojen noustessa rahastoon ostetuiden korkotuotteiden arvon alenemista. Luottoriski taas liittyy joukkovelkakirjojen liikkeelle laskijan kykyyn maksaa velkansa takaisin. Jos riski velanmaksun jättämiseen nousee, kohoaa myös sijoittajien vaatima korvaus eli korko. Näissä tilanteissa jo liikkeelle laskettujen joukkovelkakirjalainojen arvo laskee. (Sijoitusrahastoihin liittyvät riskit 2011.)

Rahastojen riskejä kuvataan yleisimmin volatiliteetilla eli rahaston arvon vaihtelun voimakkuudella. Mitä korkeampi volatiliteetti on sitä korkeampi riski rahastossa myös on. Toinen kuvaava mittari on duraatio, eli korkosijoituksen takaisinmaksuaika. Suuremman duraation omaavissa tuotteissa on korkeampi korkoriski. (Sijoitusrahastoihin liittyvät riskit 2011.)

4.3 Osakesijoituksiin liittyvät riskitekijät

Pitkällä aikavälillä osakkeiden tuotto on ollut keskimäärin korkeampi talletuksiin tai joukkovelkakirjalainoihin verrattuna. Keskimääräisesti paremman tuoton kääntöpuolena on riski menettää osittain tai kokonaan sijoitettu pääoma. (Osakesijoituksiin liittyvät riskit 2015.)

Osakekurssien muutokset ovat täysin kysynnän ja tarjonnan varassa. Kysyntään vaikuttaa esimerkiksi yhtiön tulevaisuuden näkemykset ja odotukset tulevasta tuotosta. Lisäksi yhtiön toimiala, suhdannevaihtelut ja lainsäädännön muutokset vaikuttavat sijoituksen riskiin. (Osakesijoituksiin liittyvät riskit 2015.)

4.4 Riskien pienentäminen

4.4.1 Hajauttaminen

Riskejä voidaan pienentää sijoitusten hajautuksella. Hajautuksen voi tehdä jakamalla sijoitukset eri yhtiöihin, toimialoille, maantieteellisille alueille, mutta myös eri omaisuuslajeihin ja sijoitustyyppeihin. Muilla omaisuuslajeilla tarkoitetaan osakkeiden lisäksi muun muassa talletuksia, korkosijoituksia ja rahastosijoituksia. (Osakesijoituksiin liittyvät riskit 2015.)

Hajauttaminen ei maksa mitään. Sen ansiosta sijoittaja pystyy kuitenkin laskemaan yksittäisen sijoituksen huonon menestyksen vaikutuksen sijoitussalkun arvonkehitykseen. Hajauttamisen ansiosta salkun kokonaisriski pienenee. Hajautetussa salkussa tuotto-odotus muodostuu yksittäisten osakkeiden tuotto-odotusten keskiarvosta. Hajautetun salkun tuotto ei näin ollen muodostu parhaiten tuottaneen osakkeen kehityksestä. Tuotto on kuitenkin aina parempi kuin heikoiten menestyneen arvopaperin tuotto. Hajauttaessa sijoitussalkkua tulee ottaa myös huomioon, että osakkeet ovat eri toimialoilta ja näiden osakkeiden kurssit korrelaatio eli yhteys kurssikehityksien välillä olisi mahdollisimman alhainen. Hyvä sääntö on, että salkussa olisi vähintään kymmenen osaketta. (Lindström & Lindström 2011, 55-57.)

4.4.2 Omaisuuden allokointi

Sijoitusten allokointi eri omaisuusluokkiin on erittäin henkilökohtaista. Allokointi riippuu myös sijoittajan elämäntilanteesta, taloudellisesta tilanteesta, sijoitustoiminnan tarkoituksesta, tuotto-odotuksesta ja riskinsietokyvystä sekä siitä, kuinka helposti rahojen on oltava saatavilla. Yleisimmät vaihtoehdot varojen allokointiin ovat käteinen, pankkitalletukset, osakkeet, pitkän joukkolainat, asunnot ja kiinteistöt. (Lindström & Lindström 2011, 60.)

Osakkeet ovat yleisesti riskipitoisin sijoitustuote. Osakkeiden riskisyys vaihtelee kuitenkin paljon toimialojen ja yritysten välissä. Vähiten riskisiä yrityksiä ovat ne, jotka tekevät samanlaista tulosta vuodesta toiseen ja osinkotuotot on helposti ennustettavissa. Näiden yritysten osakkeet ovat ominaisuudeltaan joukkovelkakirjoja. Korkeamman riskin muodostavat kasvuyrityksen, joista sijoittajat yleisimmin saavat tuoton osakkeen arvonnousun yhteydessä. (Lindström & Lindström 2011, 60.)

Joukkolainat ovat hyvä sijoitusvaihtoehto osakkeiden rinnalle, varsinkin, jos sijoittajan säästämishorisontti on alle viisi vuotta tai osakkeiden kurssiheilunta vie yönet. Joukkolainat ovat yleisesti osakkeita vähäriskisempi vaihtoehto, mutta esimerkiksi Kreikan valtiolainoja ei voi laskea vielääkään turvalliseksi sijoitusvaihtoehdoksi. Kiinteistö- ja asuntosijoittamisessa omaisuuden säilyminen on yleensä varmempaa ja nämä ovat suhdannevaihteluista melko riippumattomia. Suurin riski on yleensä hankala vuokralainen tai suuremmat taloon tehtävät remontit, jotka syövät varsinkin lyhyen aikavälin tuottoja. (Lindström & Lindström 2011, 61.)

5 Osakeyhtiö yhtiömuotona

5.1 Osakeyhtiön perustaminen

Yritysmuodot eroavat toisistaan jonkin verran yrittäjien tai yrittäjän vastuiden, omistajien määrän ja verotuksen suhteen. Monet tekijät, kuten perustajien lukumäärä tai verotus vaikuttavat yritysmuodon valintaan. Myös toiminnan vaatiman rahoituksen määrä vaikuttaa yritysmuodon valintaan. (Niskanen & Niskanen 2013, 11.) Tämä opinnäytetyö tarkastelee yksityistä osakeyhtiötä.

Osakeyhtiö on Suomen yleisin yritysmuoto. Se on pääomayhtiö, jossa yhtiön velvoitteet ovat osakkeenomistajien vastuulla vain heidän sijoittamansa pääoman verran. Osakeyhtiön sääntelyä määrää osakeyhtiölaki, jonka keskeisiä periaatteita ovat yhtiön omistajien rajoitettu vastuu, yhdenvertaisuus ja enemmistöperiaate. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely 2014.) Osakeyhtiö syntyy vasta, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin. Tätä ennen osakeyhtiö ei voi tehdä sitoumuksia tai hankkia oikeuksia. Niin sanotun perustettavan yhtiön lukuun voidaan tarvittaessa toimia ennen rekisteröi-

mistä, jolloin vastuu on toimijoilla yhteisvastuullisesti. Osakeyhtiön perustamiseen vaaditaan yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, esimerkiksi toinen osakeyhtiö. Perustamissopimuksen allekirjoituksen jälkeen osakeyhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa. (Tuomi-Sorjonen 2013, 15.)

Yksityisen osakeyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 2 500 euroa. Osakeyhtiö on itsenäinen, omistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka vastaa omista velvoitteistaan. Osakeyhtiön perustamisvaiheessa sen omistajat merkitsevät perustamissopimuksen mukaisesti tietyn määrän osakkeita. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely 2014.) Merkityt osakkeet tulee olla maksettu ennen osakeyhtiön merkitsemistä kaupparekisteriin. Yksityisen osakeyhtiön osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, eikä niitä noteerata pörssissä (Tuomi-Sorjonen 2013, 15).

5.2 Osakeyhtiön hallinta ja toimielimet

Osakeyhtiössä päätäntävaltaa käyttää yhtiöjärjestyksen mukaisesti joko hallitus, yhtiökokous, toimitusjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja. Jokaisessa osakeyhtiössä pitää olla hallitus, joka huolehtii hallinnosta ja toiminnan ylläpitämisestä. Hallitukseen on valittava yhdestä viiteen varsinaista jäsentä. Jos osakeyhtiön hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, tarvitsee hallitukseen nimetä myös varajäsen. Tämä koskee varsinkin pieniä yhden tai kahden hengen osakeyhtiöitä. Hallituksen puheenjohtaja kutsuu hallituksen kokoon ja hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet sen jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin päätetä. (Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely 2014.)

Hallituksen tehtävä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan järjestämisestä asianmukaisesti. Se myös vastaa siitä, osakeyhtiössä on asianmukaisesti järjestetty kirjanpito ja varainhoidon valvonta. Jos hallitukseen kuuluu useampi jäsen, on sille valittava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä tai hallitusta valittaessa olla päätetty toisin. (Osakeyhtiölaki 2006, 6 luku 8 §; Osakeyhtiölaki 2006, 6 luku 2 §)

Hallituksessa päätöksen tehdään enemmistön mielipiteen mukaisesti. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös edellyttää määräenemmistöä. Äänien mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Puheenjohtajaa valittaessa tasatilanteessa ratkaisee arpa, ellei hal-

litusta valittaessa tai yhtiöjärjestyksessä ole muuta määrätty. Hallituksen päätösvaltaisuus vaatii, että paikalla on yli puolet sen jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää. (Osakeyhtiölaki 2006, 6 luku 3 §)

Hallitus valitsee osakeyhtiölle toimitusjohtajan (Osakeyhtiölaki 2006, 6 luku 20 §). Toimitusjohtajalla on yleistoimivalta hoitaa hallituksen antamien määräysten ja ohjeiden mukaisesti yhtiön juoksevaa hallintoa. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta, luotettavasti järjestetystä varainhoidosta sekä siitä, että hallituksella ja sen jäsenillä on tarvittavat tiedot hallituksen tehtävien hoitamiseen. Toimitusjohtaja voi yhtiön toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden ryhtyä epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin. Tämä vaatii kuitenkin hallituksen valtuutuksen. Poikkeustilanteissa, joissa hallituksen päätöksen odottaminen aiheuttaa yhtiölle olennaista haittaa, voi toimitusjohtaja tehdä itsenäisiä päätöksiä. Toimitusjohtajan on annettava mahdollisimman pian tieto tehdyistä toimista. (Osakeyhtiölaki 2006, 6 luku 17 §)

6 Arvopaperikaupan verotus

6.1 Tulonlähdejako

Arvopaperisijoittamisesta tai muusta arvopaperikaupasta saatavaa tuloa verotetaan toiminnasta riippuen joko elinkeinotoimintana tai muun toiminnan tulonlähteen tulona. yleisesti näiden kahden vertailu keskittyy henkilökohtaisen toiminnan ja elinkeinotoiminnan väliseen rajavetoon. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

Suomen verojärjestelmässä verotettava tulo lasketaan luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden tulonlähteittäin. Tulonlähteiksi lasketaan elinkeinotoiminta, maatalous ja muu toiminta. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan lasketaan elinkeinotoiminnan tulo, maatalouden tulo lasketaan maatilatalouden tuloverolain mukaan ja muun toiminnan tulonlähteet tuloverolain mukaan. Sijoitustoiminnan luonne ratkaisee sen, mihin tulonlähteeseen arvopaperisijoittaminen kuuluu. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

6.2 Osakeyhtiön verotus

6.2.1 Osakeyhtiön tuloverotus

Osakeyhtiö on täydellisesti erillinen oikeushenkilö. Tämä tarkoittaa myös sitä, että se on myös itsenäisesti verovelvollinen. Osakeyhtiön tuloverotus määräytyy 20 prosentin suuruisen yhteisöverokannan mukaisesti. Tämän verokannan mukaisesti voidaan yhtiöön myös jättää tilikauden voittovaroja. Lisäksi osinkoina ulos jaettavat varat verotetaan omistajan verotuksessa osinkotulona. (Kukkonen & Walden 2015, 2.4.)

6.2.2 Yhteisön harjoittama osakekauppa

Elinkeinotoimintaa on liike- ja ammattitoiminta, jonka pääpiirteensä pidetään voiton tavoittelua, toiminnan taloudellista riskiä, sen jatkuvuutta ja suunnitelmallisuutta. Jos arvopaperisijoittaminen täyttää nämä tunnusmerkit, verotetaan siitä saatua tuloa elinkeinotoiminnan tulona. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

Osakeyhtiö voi harjoittaa arvopaperikauppaa sivutoimisesti. Tässä tilanteessa arvopaperikauppa on yksi toimiala muiden joukossa. Osakeyhtiön jatkuvaa, aktiivista, suunnitelmallista ja taloudellista riskiä ottava sijoitustoimintaa, jonka tavoitteena on voiton tavoittelu, voidaan pitää elinkeinotoimintana. Elinkeinotoiminnan tunnusmerkkien täyttymistä arvioitaessa tulee verohallinnon käsityksen mukaan elinkeinotoiminnan ohella harjoitettu arvopaperikauppa olla osa elinkeinotoiminnan tulonlähteen toimintaa. Arvopaperit voidaan lukea henkilökohtaisen toiminnan tulonlähteeseen, jos arvopaperit ovat selkeästi yhtiön passiivista omaisuutta, ne on omistettu pitkään ja niillä ei käydä kauppaa. Lisäksi, jos arvopaperisalkku rakentuu pääasiassa riskittömistä arvopapereista, kuten sijoitus- tai talletustodistuksista, obligaatioista tai asunto-osakkeista, voidaan arvopaperit rinnastaa muuhun kuin elinkeino-omaisuuteen. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

Tulonlähdejaon verotuksen mukaisen merkityksen lisäksi tuloverolain ja elinkeinoverolain erottaa toisistaan myös tappioiden vähennyskelpoisuus. Jos osakeyhtiön sijoitukset verotetaan tuloverolain mukaisesti, tappioiden vähennys voidaan tehdä vain luovutusvoitoista syntymävuonna ja seuraavana kolmena vuotena. Elinkeinoverotuksen tappiot voidaan vähentää kaikista elinkeinoverolain alaisista tuloista 10 vuoden ajan ja joissain

tapauksissa mahdollistaa arvonalentamispoistojen teon. Kun osakeyhtiön osakekaup-
paa on aloitettu verottamaan EVL-tulona, sen muuttaminen vaatii olennaisen muutoksen
sijoitustoiminnan olosuhteisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vakiintunutta vero-
käytäntöä jatketaan saman käytännön mukaisesti tulevat vuodet. (Kukkonen & Walden
2015, 5.3.)

6.2.3 Osakeyhtiön osinkoverotus

Listaamattoman osakeyhtiön saamat osingot toisesta listaamattomasta yrityksestä ovat
verovapaita. Tämä johtuu siitä, että ilman verovapautta kohdistuisi osakeyhtiöiden väli-
siin osinkoihin moninkertainen verotus. Verovapaus ei kuitenkaan koske listaamattoman
yrityksen saamia osinkoja pörssiin listatuiden yhtiöistä, ellei omistusosuus ylitä 10 pro-
senttia. Pörssiin listatuiden yhtiöiden osingoista on 100 prosenttia veronalaista tuloa.
Tämä tarkoittaa sitä, että EVL:n mukaisesti verotettuihin osinkoihin kohdistuu 20 prosen-
tin verorasitus. (Kukkonen & Walden 2015, 3.1.2.)

6.2.4 Osakeyhtiön omistamien sijoitusrahastojen verotus

Verohallinnon ohjeen mukaisesti rahastosijoitusten erottelu yritysvarallisuuteen ja hen-
kilökohtaiseen tuloon tarkastellaan aina tapauskohtaisesti. Tarkastelussa selvitetään yri-
tyksen rahoitusasema ja sijoitusten käyttötarkoitus. Lyhytaikaisten rahastosijoitusten
hyväksyminen rahoitusomaisuudeksi onnistuu ainakin siihen saakka, kun se ei ylitä mää-
rällisesti yrityksen vierasta pääomaa. Lisäksi huomioon otetaan muu rahoitusomaisuus.
Jos rahoitusomaisuus ylittää merkittävästi yrityksen vieraan pääoman määrän, tarkas-
tellaan rahoitusomaisuuteen sisältyvien varojen käyttötarkoitusta. Jos voidaan osoittaa,
että lyhytaikaisten rahastosijoitusten tarkoituksena on varautua lähiaikoina tuleviin inves-
tointeihin tai muihin menoihin, voidaan sen olettaa kuuluvaksi elinkeinotoiminnan tulon-
lähteeksi. Rahoitusomaisuutta tarkasteltaessa otetaan huomioon toimintaan sitoutuvien
käyttövarojen määrä. (Verohallituksen kannanottoja yritysverokysymyksiin 2007.)

Kun kaikkia lyhytaikaisia rahastosijoituksia ei voida rahoitusomaisuuden suuruuden pe-
rusteella katsoa kuuluvan elinkeinotoiminnan tulonlähteeseen, on rahastosijoitukset ja-
ettava elinkeinotulonlähteen ja henkilökohtaisen tulonlähteen mukaan. Tämä jako teh-

dään niin yksilöllisesti kuin mahdollista ja helppoiten se onnistuu, jos yhden rahaston kaikkien osuuksien katsotaan kuuluvan jompaankumpaan tulonlähteeseen. Osassa tapauksista, kun tarkkaa jaottelua ei pystytä tekemään, jaetaan rahasto-osuuden elinkeinotoiminnan ja yksityisiin varoihin prosentuaalisella jaolla. Esimerkiksi 50 prosenttia lasketaan elinkeinotoiminnan tulonlähteeksi ja loput henkilökohtaiseksi tulonlähteeksi. Jos kyseessä on rajaveto rahoitusomaisuuden rajan ylittämiseen liittyvään sijoitukseen, voidaan rahastosijoitus ylittävä osa jakaa suoraan henkilökohtaiseksi tulonlähteeksi. Pitkäaikaisten rahastosijoitusten katsotaan kuuluvan henkilökohtaiseen tulonlähteeseen, jos ne eivät ole osana elinkeinotoiminnan arvopaperikauppaan. (Verohallituksen kannanottoja yritysverokysymyksiin 2007.)

Henkilökohtaiseen tulonlähteeseen perustuvan tulonlähdejaon mukaisesti rahasto-osuudet, jotka eivät kuulu elinkeinotoiminnan rahoitusomaisuuteen, verotetaan tuloverolain mukaisesti. Näin ollen rahastosijoituksista saatavat kulut, tuotot ja mahdolliset tappiot käsitellään tuloverolain mukaan. Yllä käsitellyssä prosentuaalisessa jaossa katsotaan näiden kulujen, tuottojen ja tappioiden käsittelyn jakautuvan samassa suhteessa tuloverolain ja elinkeinoverolain mukaisesti. (Verohallituksen kannanottoja yritysverokysymyksiin 2007).

6.3 Yksityishenkilön verotus

6.3.1 Luonnollisen henkilön arvopaperisijoittaminen

Muun toiminnan tulonlähde on kaikki muu tulo, joka ei ole elinkeinotoiminnasta tai maataloudesta saatua tuloa. Tämä sama periaate pätee myös arvopaperisijoittamiseen. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

Yksityishenkilön laajamittaistakaan arvopaperisijoittamista ei pääsääntöisesti voida pitää elinkeinotoimintana. Elinkeinotoiminnaksi ei myöskään katsota toimintaa, jossa osakevälittäjä hoitaa arvopaperisalkkua omatoimisesti yksityishenkilön puolesta. Arvopaperisijoittamista voidaan yksityishenkilön kohdalla pitää elinkeinotoimintana, jos se saavuttaa päätoimisena työnä tehtynä tarvittavan laajuuden ja aktiivisuuden. Tämä yleensä vaatii myös tunnusmerkkien, kuten jatkuva, suunnitelmallinen, voittoa tavoitteleva ja ris-

kiä ottava (velkavivun käyttö) täyttymistä. Yksityishenkilön sivutoimista arvopaperikauppaa ei yleensä voida pitää elinkeinotoimintana. Tämä koskee esimerkiksi normaalia arvopapereilla tehtävää sijoitustoimintaa. (Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015.)

6.3.2 Pääomatulot

Yksityishenkilön osakkeista, sijoitusrahastoista tai säästöhenkivakuutuksista saadut tuotot, myyntivoitot ja osingot lasketaan verotuksessa pääomatuloiksi. Vuonna 2016 pääomatuloista maksetaan veroja 30 prosenttia siltä osin, kun verotettavan pääomatulon määrä on alle 30 000 euroa. Tämän ylittävistä summasta maksetaan korotetun pääomatulon tuloveroprosentin mukaisesti 34 prosenttia veroja. (Sijoittajan vero-opas 2016.)

6.3.3 Osinkoverotus

Lähtökohta osinkoverotukseen on katsoa tilannetta osingonsaajan kannalta. Luonnollisen lähestymistavan mukaisesti eri yhtiömuotojen ja luonnollisen henkilön verotusperiaatteet poikkeavat toisistaan. Osinkojen verokohtelussa on yleisesti paljon muuttujia, joka myös hankaloittavat kokonaisuuden hahmottamista. Suurin vaikuttava tekijä osinkojen verokohtelussa on se, että onko yhtiö julkisesti noteerattu vai noteeraamaton. (Immonen & ym. 2014, 203.)

Julkisesti noteeratusta yhtiön eli pörssiin listatun yhtiön maksamista osingoista 85 prosenttia on yksityishenkilölle veronalaista pääomatuloa ja 15 prosenttia tuloista on verovapaata. Myös varojen jakoa julkisesti noteeratun yhtiön vapaan pääoman rahastosta pidetään osinkona. (Tuloverolaki 1992, 33a §)

Pörssissä noteeratun yhtiön maksamista osingosta 85 prosenttia verotetaan pääomatulon tuloveroprosenttia, joka vuonna 2016 on 30 prosenttia 30 000 euroon saakka ja tämän ylittävältä osalta 34 prosenttia. 15 prosenttia pörssiyhtiön maksamista osingosta on verovapaata tuloa. (Sijoittajan vero-opas 2016, 7.)

Esimerkiksi yksityishenkilö saa osinkotuloa julkisesta osakeyhtiöstä 10 000 euroa. Maksetusta osingosta 1 500 euroa on verovapaata ja 8 500 euroa veronalaista pääomatuloa. (Immonen & ym. 2014, 204.) Tässä esimerkissä yksityishenkilö maksaisi veroja taulukon 1. mukaisesti.

Taulukko 1. Osingosta maksettavat verot

Osinkotulo	10 000,00 €
Verovapaa tulo	1 500,00 €
Verotettava tulo	8 500,00 €
Verot	- 2 550,00 €
Käteen jäävä tulo	7 450,00 €
Kokonaisvero%	25,50 %

Esimerkin mukaisesti yksityishenkilön kokonaisveroprosentti olisi tässä tapauksessa 25,5 prosenttia. Osinkotuloissa 30 000 ylittävältä osalta maksettavan 34 prosenttia korotetun pääomatuloveroprosentin mukaisesti eli kokonaisveroprosentiksi tulee 28,9 prosenttia (85 prosentista 34 prosenttia) (Sijoittajan vero-opas 2016, 7).

Julkisesti noteeraamattoman Osakeyhtiön verotuksen lähtökohtana on ollut, että verotuksen taso on riippuvainen yhtiön taseen nettovarallisuudesta (Immonen ym. 2014, 205–206). Osingon verotus määräytyy osinkoa maksavan yhtiön maksettavan osingon määrään ja nettovarallisuuden mukaan. 25 prosenttia osingosta on veronalaista pääomatuloa siitä määrästä, joka vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 prosentin vuotuista tuottoa. Maksettavasta osingosta siis 75 prosenttia on verovapaata tuloa. 8 prosentin vuotuisen tuoton mukaisesti voidaan maksaa kuitenkin enintään 150 000 euroa osingonsaajaa kohti vuodessa. Matemaattisen arvon ylittävältä osalta maksetaan 75 prosenttia veroja ja 25 prosenttia on verovapaata tuloa. (Sijoittajan vero-opas 2016, 7-8.)

Nettovarallisuus saadaan, kun osakeyhtiön varoista vähennetään sen velat. Nettovarallisuuden laskemiseen kuuluu yhtiön kaikkien eri tulonlähteiden, myös maatalouden ja henkilökohtaiseen tulonlähteeseen, kuuluva varallisuus ja velat. Varoja ovat rahoitus-, sijoitus-, vaihto- ja käyttöomaisuus. Laskennalliset verosaamiset ja pitkävaikutteiset menot, joilla ei ole varallisuusarvoa, ei lasketa mukaan nettovarallisuuden laskentaan. Velkoja eivät myöskään ole laskennalliset verovelat. Nettovarallisuuden laskussa velkoja ovat taseen vastattavassa oleva vieras pääoma, mukaan lukien pääomalainat silloin, kun ne ovat vierasta pääomaa taloudelliselta luonteeltaan. (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta 2015.)

Osinkoverotuksen rakenne on kolmiosainen ja säännökset rakentuvat nettovarallisuuteen. Osinko jaetaan vuotuisesti lasketun tuoton perusteella pääomatulo- ja ansiotuloosuuteen, joka saadaan laskemalla ulkona olevien osakkeiden matemaattinen arvo. (Immonen ym. 2014, 206.)

Esimerkiksi yhtiön, jonka 31.12.2014 päättyneen tilikauden tilinpäätöksen nettovarallisuus on 100 000 euroa. Osakkeita on yhteensä 2 500 kappaletta, joten yhden osakkeen matemaattinen arvo on 40 euroa. Yrityksen omistaa 1 henkilö 100 prosenttisesti eli kaikki 2 500 osaketta. Yhtiö jakaa osinkoa vuonna 2016 yhteensä 10 000 euroa. Verotus osinkojen osalta menee seuraavasti (taulukko 2):

Taulukko 2. Yhteenveto nettovarallisuuden vaikutuksista

Nettovarallisuus	100 000,00 €
Osinkotulo	10 000,00 €
Verovapaata tuloa	6 500,00 €
Pääomaverotettava tulo	2 000,00 €
Ansiotuloverotettava tulo	1 500,00 €

Yrittäjän omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta 8 prosenttia on 8 000 euroa. Tällöin yrittäjä maksaa 8 000 euron pääoman 25 prosentin osasta pääomatuloveroja, joita verotetaan 30 prosenttia. 75 prosenttia 8 000 eurosta on verovapaata tuloa. Lisäksi yrittäjä maksaa matemaattisen arvon ylittävältä 2 000 euron osalta 75 prosenttia on ansiotulona verotettavaa tuloa ja 25 prosenttia on verovapaata tuloa.

6.3.4 Verotus myyntivoitosta ja -tappiosta

Myyntivoittoa muodostuu, kun myydyn omaisuuden arvo on korkeampi kuin se on ollut sitä ostettaessa. Myyntitappiota eli luovutustappiota syntyy, kun omaisuudesta luovutaan eli se myydään alle hankintahinnan. (Sijoittajan vero-opas 2016, 22.)

Myyntivoitot verotetaan pääomatuloverotuksessa eli veroprosentti on 30 prosenttia alle 30 000 euron voitosta ja tältä ylittävältä osalta 34 prosenttia. Jos vuoden aikana myytyjen arvopapereiden yhteenlaskettu myyntihinta on alle 1 000 euroa, on voitto verovapaata. (Sijoittajan vero-opas 2016, 8.)

6.3.5 Hankintameno-olettama

Myyntivoittoa voidaan laskea kahdella eri tavalla: hankintameno-olettaman tai todellisen hankintamenon perusteella. Verotettava voitto määräytyy myynti ja ostohinnan välisen eron mukaan, johon vaikuttavat omaisuuden saantitapa sekä omistusaika. (Sijoittajan vero-opas 2016, 22.)

Verotuksessa yksityishenkilö voi ilmoittaa luovutusvoiton laskemista varten, joko arvopaperin hankintahinnan tai hankintameno-olettaman mukaisen ostohinnan. Hankintameno-oletusta käyttäessä verotuksessa ilmoitetaan arvopaperin hankinta-aika, koska hankintameno-olettaman suuruus riippuu omistusajasta. Kun arvopaperin on omistanut yli 10 vuotta, hankintameno-olettama on 40 prosenttia ja alle tämän ajan hankintameno-olettama on 20 prosenttia arvopaperin myyntihinnasta. Hankintameno-olettamaa käyttäessä verotuksessa ei voida vähentää omaisuuden ostamisesta tai myymisestä syntyneitä kuluja. (Sijoittajan vero-opas 2016, 22.)

Arvo-osuuksien luovutus järjestys menee lähtökohtaisesti niin, että vanhimmasta luovutaan ensimmäisenä. Sama sääntö koskee myös sijoitusrahasto-osuuksia, ellei pysty kirjallisesti osoittamaan poikkeavaa myyntijärjestystä. Lisäksi luovutusjärjestykseen liittyvää sääntelyä muutettiin 2008, jonka jälkeen jo omistettua osaketta lisää hankittaessa, uuden osakkeen hankinta-aika pysyy samana, kuin alkuperäisen osakkeen hankinta-aika. Tämän järjestelyn perusteella, ajallisesti hajautetun sijoituksen ensimmäisenä ja viimeisenä ostetuiden osakkeiden tai rahasto-osuuksien hankintameno-olettama on yhtä suuri. (Sijoittajan vero-opas 2016, 22 - 23.)

Todellista hankintamenoa eli hankintahintaa tulee käyttää, jos ostamisen ja myymisen kulut ovat olleet yhteenlaskettuina suuremmat kuin 20 tai 40 prosentin hankintameno-olettama. Varainsiirtoverot ja välityspalkkiot ovat esimerkiksi vähennyskelpoisia kuluja. Lahjana tai perintönä saadut arvo-osuudet rinnastetaan hankintamenoiltaan lahja- ja perintöverotuksessa käytettyyn verotusarvoon. Näidenkin myynissä voidaan käyttää hankintameno-olettamaa, jos se on edullisempi vaihtoehto. Poikkeuksena on, jos lahjana saatu omaisuus myydään alle vuodessa, sen omistuksen siirtymisen jälkeen. Alle vuoden omistuksessa olleen omaisuuden hankintameno-olettama on joko aikaisemman omistajan maksama hankintahinta tai 20 prosentin hankintameno-olettama. (Sijoittajan vero-opas 2016, 23,26.)

6.3.6 Myyntitappioiden vähennysoikeus

Arvopapereiden myynnistä syntyneet tappiot eli luovutustappiot ovat verotuksessa vähennysoikeuskelpoisia luovutusvoitoista tai pääomatuloista viiden seuraavan vuoden aikana. Ensisijaisesti luovutustappiot tulee kuitenkin vähentää myyntivoitoista ja vähennyskelpoiset menot vähennetään vasta muiden kulujen kuten tulonhankkimisesta ja säilyttämistä aiheutuneista kuluista. Aikaisemmin vähennyksen on voinut tehdä vain myyntivoitoista, mutta 2016 tulleen muutoksen myötä, vähennyksen voi tehdä myös pääomatuloista. Jotta myyntitappioita voidaan vähentää, tulee vuoden aikana tehtyjen hankintojen sekä myyntitappioiden ylittää 1000 euroa. (Sijoittajan vero-opas 2016, 24.)

6.3.7 Sijoitusrahastojen tuottojen verotus

Myös sijoitusrahastojen tuotot ovat veron alaista pääomatuloa. Kasvurahastojen kohdalla verot maksetaan vasta rahasto-osuuden myynnin yhteydessä myyntivoittona. Tuottorahastoissa verot maksetaan vuotuisen tuotonmaksun yhteydessä. (Sijoittajan vero-opas 2016, 8.)

7 Sijoitusstrategia

7.1 Taustaa

Teoriaosuuden pohjalta on hyvä tarkastella lopputulosta sekä yrityksen kautta sijoittamisen, että yksityishenkilön sijoittamisen kannattavuudesta. Vertailun helpottamiseksi tulen yrityksen sijoittamisessa tutkimaan tilannetta, jossa sijoituksia verotetaan yrityksen elinkeinotoiminnan tulonlähteenä ja yksityishenkilön sijoittamista tuloverolain mukaisesti. Molemmissa tapauksissa liiketoiminnan tuloksesta syntyvää uutta sijoitettavaan varallisuutta on 6 000 euroa vuodessa. Suoran osakesijoittamisen esimerkissä lasketaan pörs-siyhtiön osakkeen omistajalle maksettavat osingot tämän päälle. Lisäksi yritys pitää rahoituspuskurina 10 000 euroa tilillään, joka vastaa myös nettovarallisuuden määrää alussa. Esimerkkien kautta tarkastellaan, kumpaa käyttäen yrittäjä pääsee sijoituksissaan parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Vertailuaikana tulen käyttämään kymmenen vuoden ajanjaksoa ja sijoitusten keskimääräisenä vuosittaisena tuottona viisi prosenttia. Nettovarallisuus säilyy yrityksessä sijoitusten alkuperäisen määrän mukaisina,

sillä arvonkorotuksia ei tarvitse kirjanpitoon merkitä ja näin ollen voidaan välttää arvonnousun verotusta sijoitusaikana.

7.2 Rahastoon sijoittaminen

7.2.1 Sijoittaminen yrityksen kautta

Yrittäjä päättää aloittaa sijoittamisen osakeyhtiön kautta. Yhtiön tilikauden tulos on ollut tasaisesti vuodesta toiseen 6 000 euroa. Yrittäjä on tähän asti nostanut tuloksen osinkoina, mutta yrittäjä on päättänyt aloittaa sijoittamisen osakeyhtiönsä kautta. Hän sijoittaa tasaisesti seuraavat 10 vuotta 6 000 euroa vuodessa sijoitusrahastoon ja saa sijoituksilleen keskimäärin 5 prosentin vuotuista tuottoa (taulukko 3).

Taulukko 3. Sijoittaminen yrityksen kautta rahastoon

Osakeyhtiö	Nettovarallisuus	Osakesijoitukset	Talletus
Sijoitusaika			
1. vuosi	10 000,00 €	6 300,00 €	6 000,00 €
2. vuosi	16 000,00 €	12 915,00 €	12 000,00 €
3. vuosi	22 000,00 €	19 860,75 €	18 000,00 €
4. vuosi	28 000,00 €	27 153,79 €	24 000,00 €
5. vuosi	34 000,00 €	34 811,48 €	30 000,00 €
6. vuosi	40 000,00 €	42 852,05 €	36 000,00 €
7. vuosi	46 000,00 €	51 294,65 €	42 000,00 €
8. vuosi	52 000,00 €	60 159,39 €	48 000,00 €
9. vuosi	58 000,00 €	69 467,36 €	54 000,00 €
10. vuosi	64 000,00 €	79 240,72 €	60 000,00 €

10 vuoden päästä sijoitettavaa varallisuutta on kertynyt 79 240,72 euroa. Vaihtoehtoisesti, jos varoja olisi kerrytetty tilille, olisi varallisuutta kertynyt 60 000 euroa. Pelkästään sijoittamisen avulla yrittäjän omaisuus on kasvanut 19 240,72 euroa. Lisäksi yrityksen nettovarallisuus on kasvanut samalla, joka on kasvattanut osingosta saatavan verovapaan tulon osuutta.

7.2.2 Sijoittaminen yksityishenkilönä

Yrittäjä maksaa itselleen vuosittain 30 000 euron palkkaa. Lisäksi hän on nostanut osakeyhtiöstä osinkoja 6 000 euroa. Yrittäjä maksaa yrityksen nettovarallisuuden (10 000

euroa) mukaisesti pääomaveron 30 prosenttia ja henkilökohtaisen ansioverotuksen mukaisesti verot. Yrittäjän ansiotuloveroprosentti on 20 prosenttia, joka on laskettu verohallinnon veroprosenttilaskurilla (Veroprosenttilaskuri 2016). Osingosta on verojen jälkeen jäänyt 5 160 euroa. Yrittäjä aloittaa sijoittamisen henkilökohtaisesti ja sijoittaa saamansa osingon tasaisesti rahastoon seuraavan 10 vuoden ajan saaden keskimäärin 5 prosentin vuosittaista tuottoa (taulukko 4).

Taulukko 4. Sijoittaminen yksityishenkilönä rahastoon

Yksityishenkilö	Talletus	Osakesijoitukset
Sijoitusaika		
1. vuosi	5 160,00 €	5 418,00 €
2. vuosi	10 320,00 €	11 106,90 €
3. vuosi	15 480,00 €	17 080,25 €
4. vuosi	20 640,00 €	23 352,26 €
5. vuosi	25 800,00 €	29 937,87 €
6. vuosi	30 960,00 €	36 852,76 €
7. vuosi	36 120,00 €	44 113,40 €
8. vuosi	41 280,00 €	51 737,07 €
9. vuosi	46 440,00 €	59 741,93 €
10. vuosi	51 600,00 €	68 147,02 €

Yrittäjän henkilökohtainen sijoitusvarallisuus on kymmenen vuoden päästä kasvanut 68 147,02 euroon. Jos hän olisi yhtiöstä nostettuja osinkoja makuuttanut tilillä, olisi varallisuus 10 vuoden päästä ollut 51 600 euroa eli 16 547,02 euroa vähemmän.

7.3 Sijoittaminen suoraan osakkeisiin

Osakesijoittamisen esimerkissä otetaan huomioon pörssiyhtiöiden maksamat osingot. Osingot verotetaan eri tavalla sen mukaan kuka saajana on. Listaamattomalle yritykselle osingoista maksettavat verot eroavat yksityishenkilön pääomaverotukseen. Sijoittaja saa aikaisemman esimerkin mukaisesti viisi prosenttia tuottoa sijoituksilleen. Tämän lisäksi osinkotuottoja kertyy kahden prosentin verran sijoitetusta pääomasta. Osingot sijoitetaan kokonaisuudessaan takaisin sijoituksiin ja tätä kautta tuottamaan korkoa korolle.

7.3.1 Yrityksen sijoittaminen

Yrityksellä on ensimmäisenä vuotena sijoitettavaa varallisuutta 6 000 euroa ja tämän jälkeen yritys saa tuottojen lisäksi osinkotuloja. Osinkotuloista yritys maksaa veroja elinkeinoverotuksen mukaisesti 20 prosenttia (taulukko 5). Samaan aikaan verrataan talletuksien kehittymistä.

Taulukko 5. Sijoittaminen yrityksen kautta osakkeisiin

Osakeyhtiö Sijoitusaika	Nettovarallisuus	Osakesijoitukset	Talletus	Osinko	Sijoitukset yhteensä
1. vuosi	10 000,00 €	6 300,00 €	6 000,00 €	100,80 €	6 400,80 €
2. vuosi	16 100,80 €	12 915,00 €	12 000,00 €	307,44 €	13 222,44 €
3. vuosi	22 307,44 €	19 860,75 €	18 000,00 €	625,21 €	20 485,96 €
4. vuosi	28 625,21 €	27 153,79 €	24 000,00 €	1 059,67 €	28 213,46 €
5. vuosi	35 059,67 €	34 811,48 €	30 000,00 €	1 616,66 €	36 428,13 €
6. vuosi	41 616,66 €	42 852,05 €	36 000,00 €	2 302,29 €	45 154,34 €
7. vuosi	48 302,29 €	51 294,65 €	42 000,00 €	3 123,00 €	54 417,66 €
8. vuosi	55 123,00 €	60 159,39 €	48 000,00 €	4 085,55 €	64 244,94 €
9. vuosi	62 085,55 €	69 467,36 €	54 000,00 €	5 197,03 €	74 664,39 €
10. vuosi	69 197,03 €	79 240,72 €	60 000,00 €	6 464,88 €	85 705,61 €

Kuten rahastosijoittamisessa, myös osakkeista saatu tuotto on huomattavasti enemmän kuin samaan aikaan tehty talletus. 10 vuoden aikavälillä on osakesijoituksilla varallisuutta kertynyt 25 705,61 euroa enemmän kuin talletuksista.

7.3.2 Yksityishenkilönä sijoittaminen

Yksityishenkilö nostaa yrityksestään osinkoa edelleen 6 000 euroa vuodessa, joka pörs-siyhtiöistä vuotuisesti saatujen osinkojen lisäksi sijoitetaan uudelleen osakemarkkinoille. Yksityishenkilö maksaa osingoista pääomatuloveroja 85 prosentista ja 15 prosenttia on verovapaata tuloa (taulukko 6). Samassa taulukossa näkyy myös talletuksien kehitys.

Taulukko 6. Sijoittaminen yksityishenkilönä osakkeisiin

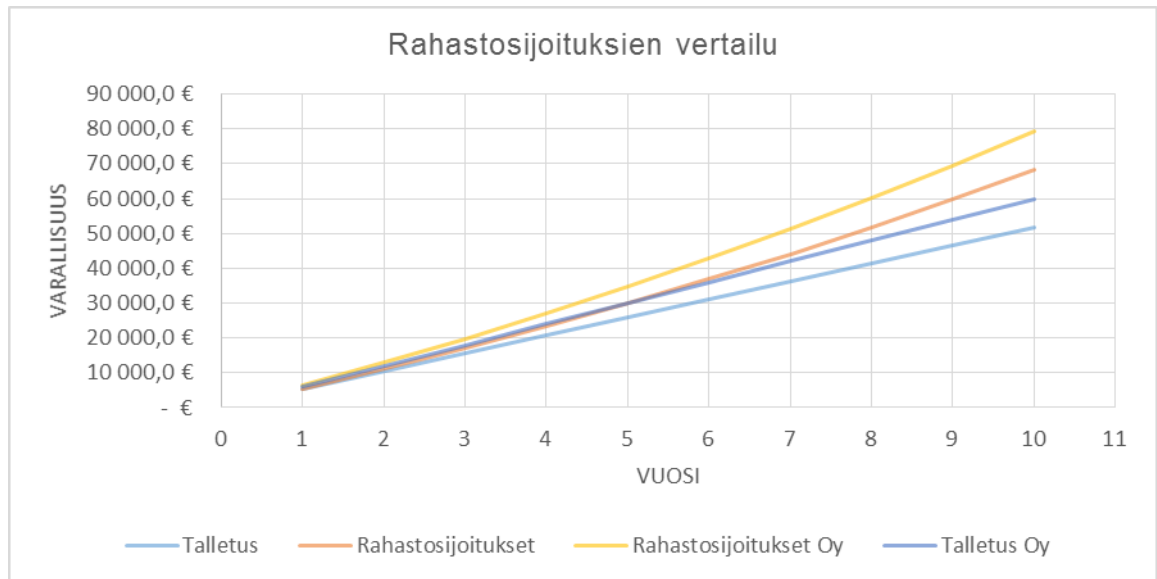
Yksityishenkilö	Talletus	Osakesijoitukset	Osinko	Sijoitukset yhteensä
Sijoitusaika				
1. vuosi	5 160,00 €	5 418,00 €	84,76 €	5 502,76 €
2. vuosi	10 320,00 €	11 106,90 €	262,77 €	11 369,67 €
3. vuosi	15 480,00 €	17 080,25 €	543,13 €	17 623,37 €
4. vuosi	20 640,00 €	23 352,26 €	935,63 €	24 287,89 €
5. vuosi	25 800,00 €	29 937,87 €	1 450,79 €	31 388,66 €
6. vuosi	30 960,00 €	36 852,76 €	2 099,89 €	38 952,66 €
7. vuosi	36 120,00 €	44 113,40 €	2 895,04 €	47 008,44 €
8. vuosi	41 280,00 €	51 737,07 €	3 849,22 €	55 586,29 €
9. vuosi	46 440,00 €	59 741,93 €	4 976,34 €	64 718,27 €
10. vuosi	51 600,00 €	68 147,02 €	6 291,32 €	74 438,34 €

Osakesijoittamisella säästöjä kertyy kymmenessä vuodessa yhteensä 74 438,34 euroa. Tilisäästämisellä säästöt olisivat olleet 51 600 euroa.

7.4 Johtopäätökset

7.4.1 Rahastosijoittaminen

Sijoitushorisontin ollessa 10 vuotta, 6 000 euron vuosittaisella sijoituksella on kannattavampaa sijoittaa yrityksen kautta. Pelkästään 10 vuoden aikana osingosta maksettujen verojen takia, yksityishenkilönä sijoitusvarallisuutta on 11 093,70 euroa vähemmän. Vertailussa suurimmaksi eron tekijäksi nousi korkoa korolle -efekti, koska yksityishenkilölle maksettavasta osingosta tulevat kulut vähentävät sijoitetun pääoman määrää ja tätä kautta pääomalle saatavaa tuottoa. Pidemmällä aikavälillä ero kasvaisi huomattavasti enemmän. Yrityksen nimissä sijoittaminen kasvattaa samalla myös yrityksen nettovarallisuutta, joka mahdollistaa verovapaata varojen jakoa eli osakkeen matemaattinen arvo kasvaa. Kuviossa 2 on selkeämmin sijoitusten arvonkehityksen vertailua.

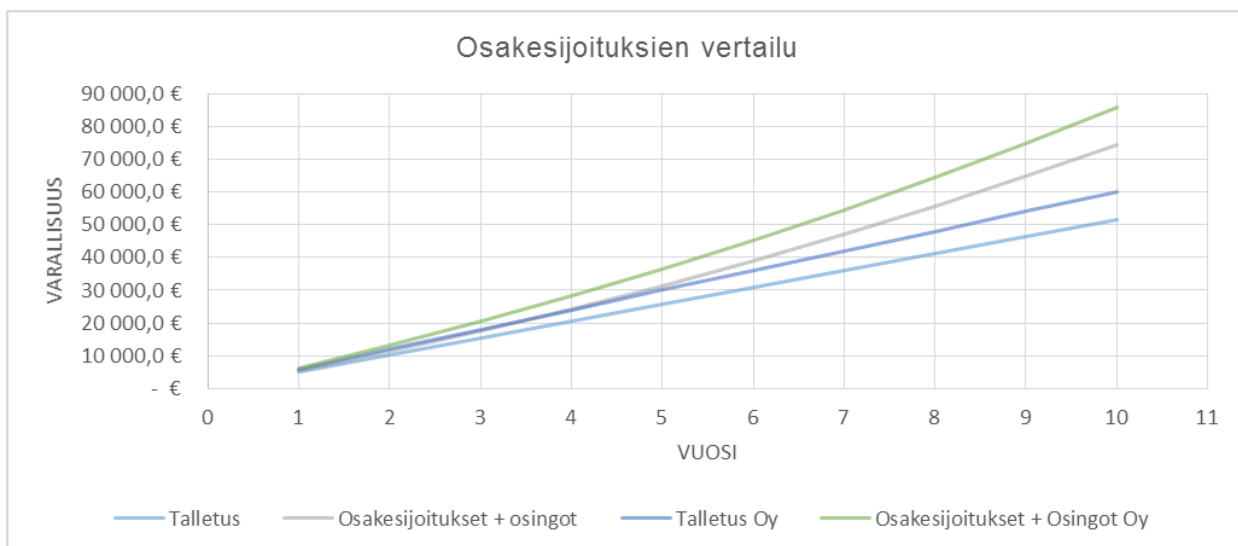

Kuvio 2. Rahastosijoitusten arvonkehityksen vertailua.

Jos osakeyhtiössä sijoitetut varat purettaisiin, niin maksettaisiin tuotto-osuudesta veroja 20 prosenttia elinkeinoverolain mukaisesti. Yksityishenkilö maksaisi tuotto-osuudesta tuloverolain mukaisesti 30 prosenttia pääomatuloveroja. Tällöin yhtiö maksaisi veroja 19 240,72 euron tuotosta 3848,14 euroa ja käteen jäisi tuottoja 15 392,58 euroa. Yksityishenkilö maksaisi 16 547,02 euron tuotosta 4 964,11 euroa ja käteen jäisi tuottoja 11 582,92 €. Tässä tapauksessa yksityissijoittajan ei myöskään kannattaisi hyödyntää hankintameno-olettamaa, koska todellinen hankintameno on yli 40 prosenttia osakkeiden luovutushinnasta.

7.4.2 Osakesijoittaminen

Kuten rahastosijoittamisen kohdalla myös osakesijoitusten vertailussa voidaan todeta, että osakkeet tuottavat pitkällä aikavälillä paremmin kuin talletukset (kuviot 2 ja 3). Myös yrityksen osakesijoitukset ovat tuottoisampia kuin yksityishenkilön suurimmaksi osaksi juurikin kevyemmän verotuksen johdosta. Osakesijoittamisessa 10 vuoden ajalta yritykselle kertyy kaiken kaikkiaan 85 705,61 euroa ja yksityishenkilölle 74 438,34 euroa eli 11 267,26 euroa vähemmän.

Kuvio 3. Osakesijoitusten arvonkehityksen vertailua

Yritys maksaisi tuotosta jälleen yhteisöveron mukaisesti 20 prosenttia veroja. Sen sijaan yksityishenkilö maksaa 30 prosentin pääomatuloverot.

8 Lopuksi

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää, kannattaako yrittäjän sijoittaa osakeyhtiön kautta vai henkilökohtaisesti. Tarkoituksena oli saada kuva siitä, mitä tulee ottaa huomioon vertailtaessa näiden kahden välisiä eroja. Teoriaosuudessa kävin läpi, minkälaisia vaihtoehtoja sijoittajalle löytyy, mutta erityisesti osakeyhtiön ja yksityishenkilön sijoittamisen verokohtelut tekevät erotuksen sijoitusten tuottoihin. Teoriaosuuden lähteinä toimivat erityisesti sijoitusaiheiset kirjat sekä verotusosuudessa pörssisäätiön vero-opas ja Verohallinnon kotisivut. Näin ollen lähteet ovat luotettavia ja ajankohtaisia. Teorian tukena löytyy myös esimerkkejä ja kuvaajia helpottamaan asioiden ymmärtämistä.

Tutkimusosuudessa vertailtiin osakeyhtiön ja yksityishenkilön sijoitusstrategiaa kymmenen vuoden ajalta. Vertailun tavoitteena oli selvittää, kumpi vaihtoehto on yrittäjälle edullisempi. Sijoitustuotteina olivat sekä rahastot että suorat osakesijoitukset. Molemmissa vertailuissa osakeyhtiöön jätetty varallisuus tuotti paremmin kuin osakeyhtiöstä nostettu ja uudelleen sijoitettu varallisuus. Kymmenen vuoden ajan kasvatettu nettovarallisuus mahdollistaa yrittäjälle verotuksellisesti kevyemmän osingon nostamisen. Tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjän on järkevää kerryttää yritykseen varallisuutta, jos ei ole tarvetta sitä osinkona nostaa.

Mielestäni työssä onnistuin selvittämään pääasialliset erot sijoitusten välisessä vertailussa. Lopputulosten perusteella pystytään sanomaan, että osakeyhtiön kautta sijoittaminen on kannattavampaa kuin yksityishenkilönä. Teorian pohjalta saa hyvän käsityksen siitä, mitä tulee huomioida sijoitusvalintaa tehdessä ja miten sijoittaminen kannattaa toteuttaa.

Mielestäni tärkeintä säästämisenä on, että sillä voidaan varautua erilaisiin rahantarpeisiin. Yrityksen investoinnit ovat yksi näistä. Investoinneissa on kyse yleensä suuremmistakin summista, ja jos yrityksellä ei ole kassavaroja, on investoinnit rahoitettava kokonaisuudessaan lainarahalla. Jos yritys on aloittanut säästämisen hyvissä ajoin, on investoinnit tai ainakin osa investoinneista mahdollisuus rahoittaa itse. Tämä taas vähentää ulkopuolista rahoitustarvetta. Lisäksi säästämällä on hyvä varautua hiljaisempiin aikoihin. Liiketoiminnan kassavirrat voivat hiipua hyvistä ajoista, jolloin esimerkiksi otettujen lainojen lyhentäminen tai vaikka palkan maksaminen itselle tai työntekijöille on hankalampaa. Laittamalla hyvinä aikoina osan liiketoiminnan tuotoista sivuun voidaan turvata niin yrittäjän kuin liiketoiminnan jatkuvuus myös huonompien aikojen yli.

Vertailusta hankalaa teki monesta lähteestä saatu kuva siitä, että jokaisessa tapauksessa verotus elinkeinoverolain ja tuloverolain välillä, ratkaistaan tapauskohtaisesti. Näin ollen tarkkaa kuvaa siitä, miten kenenkin tulisi toimia, ei voida varmaksi sanoa. Tutkimus kuitenkin antaa hyvät lähtökohdat tarkastella sijoitusten verotukseen vaikuttavia asioita ja helpottaa niiden ymmärtämistä. Mielestäni yritysten verosuunnittelu tulisi tehdä helpommaksi ja lainsäädäntöä yksinkertaistaa, jotta välttyttäisiin monen kertaistelta verotukselta ja yrittäjiltä turhaan perittäviltä veroilta. Verojärjestelmän yksinkertaisuus myös mahdollistaisi pääoman säilyvyyden yrityksissä kasvun pohjana.

Lähteet

- Arvopaperisijoittamisen tulonlähde 2015. Verohallinto. Päivitetty 9.2.2015. https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Arvopaperisijoittamisen_tulolahde. Luettu 24.10.2016.
- Anderson, Nicholas & Tuhkanen, Jorma 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. 2. painos. Edita, Helsinki.
- Credit Suisse Research investment returns yearbook 2016. Credit Suisse Research Institute. Päivitetty 29.1.2016. <http://publications.credit-suisse.com/tasks/render/file/index.cfm?fileid=80603618-9230-382D-C51FF70FAF7A4A65>. Luettu 3.11.2016.
- Immonen, Raimo & Ossa, Jaakko & Villa, Seppo 2014. Osakeyhtiön pääoman hallinta. 2. uudistettu painos. Talentum Media. <http://verkkokirjahylly.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/FABBIXBTCE#avaa> ja näytä/kohta:OSAKE-YHTI((d6)N((20)P((c4)((c4)OMAN((20)HALLINTA((20)). Luettu 15.10.2016.
- Järvinen, Sami & Parviainen Antti 2014. Pääomaturvattu sijoittaminen. 3., uudistettu painos. Talentum Media, Helsinki.
- Kallunki, Juha-Pekka & Martikainen, Minna & Niemelä, Jaakko 2011. Ammattimainen sijoittaminen. 7. painos. Talentum Media, Helsinki.
- Kananen, Jorma 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylän Ammattikorkeakoulu. Jyväskylä.
- Kaupankäynti 2015. Finanssivalvonta. Päivitetty 2.12.2015. <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Osakkeet/Kaupankaynti/Pages/Default.aspx>. Luettu 3.5.2016.
- Kontkanen, Erkki 2011. Pankkitoiminnan käsikirja. 3. painos. Finanssi- ja vakuutus kustannus, Helsinki.
- Korpela, Vesa, 2016. Sijoittajan verokirja. 5. uudistettu painos. Verotieto Oy, Helsinki.
- Kukkonen, Matti & Walden, Risto 2015. Elinkeinoverolaki käytännössä. 3. uudistettu painos. Talentum Media. <http://verkkokirjahylly.talentum.fi.ezproxy.metropolia.fi/teos/CAXBBXAUBGH#avaa> ja näytä/kohta:((20)OSA((20)LIIKETOIMINNAN((20)ALOITUSVAIHE((20):2((20)Yritysmuodon((20)vaikutus((20)elinkeinoverotukseen((20):2.4((20)Osakeyhti((f6)((20)). Luettu 16.10.2016.
- Lindström, Kim & Lindström, Tom 2011. Onnistu osakemarkkinoilla. Talentum, Helsinki.
- Möttölä Matias 2013. Jos uskoo historiaa, näin osakkeet tuottavat. Morningstar. Päivitetty 19.2.2013. <http://www.morningstar.fi/fi/news/105830/jos-uskoo-historiaan%C3%A4in-osakkeet-tuottavat.aspx>. Luettu 22.10.2016.
- Nasdaq OMX Helsinki 2011. Opi Osakkeet. 6. painos. Nasdaq OMX, Helsinki.
- Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2013. Yritysrahoitus. 7., uudistettu painos. Edita, Helsinki.

Osakeopas 2015. Pörssisäätiö. [Http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/06/osakeopas_2015_e.pdf](http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/06/osakeopas_2015_e.pdf). Luettu 4.5.2016

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. Finlex. [Http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L6P1](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L6P1). Luettu 2.3.2016

Osakkeiden ominaisuuksia 2015. Finanssivalvonta. Päivitetty 29.1.2015. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Osakkeet/Ominaisuuk-sia/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Osakkeet/Ominaisuuk-sia/Pages/Default.aspx). Luettu 4.5.2016

Pesonen, Mika 2013. Sijoituspökkari. Docendo Oy, Jyväskylä.

Rahastojen ominaisuuksia 2014. Finanssivalvonta 2014. Päivitetty 3.4.2014. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Ominaisuuk-sia/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Ominaisuuk-sia/Pages/Default.aspx). Luettu 12.5.2016

S&P 500 Historical Data 2016. Investing.com. [Http://www.investing.com/indices/us-spx-500-historical-data](http://www.investing.com/indices/us-spx-500-historical-data). Luettu 1.11.2016.

Salokoski, Jari & Myllymäki, Janne 2015. Arvopaperisijoittamisen tulonlähde. Vero.fi. Päivitetty 16.2.2015. [Https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Arvopaperisijoittamisen_tulolahde#4](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Elinkeinoverotus/Arvopaperisijoittamisen_tulolahde#4) Yhteisön tai yhtymän harjoittama arvopaperikauppa_. Luettu 3.10.2016.

Sanasto 2016a. Morningstar. [Http://www.morningstar.fi/fi/glossary/107035/korkoa-korolle-efekti.aspx](http://www.morningstar.fi/fi/glossary/107035/korkoa-korolle-efekti.aspx). Luettu 17.10.2016

Sanasto 2016b. Morningstar. [Http://www.morningstar.fi/fi/glossary/101140/standard-and-poors-500--osakeindeksi-\(sp-500\).aspx](http://www.morningstar.fi/fi/glossary/101140/standard-and-poors-500--osakeindeksi-(sp-500).aspx). Luettu 22.10.2016.

Sanasto 2016c. Morningstar. [Http://www.morningstar.fi/fi/glossary/101056/omaisuuslajit.aspx](http://www.morningstar.fi/fi/glossary/101056/omaisuuslajit.aspx). Luettu 3.5.2016

Sijoittajan vero-opas 2016. Pörssisäätiö. [Http://www.multimagazine.fi/index.php?id=vero-opas-2016](http://www.multimagazine.fi/index.php?id=vero-opas-2016)

Sijoitus rahasto-opas 2015. Pörssisäätiö. [Http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf](http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf). Luettu 11.10.2016.

Sijoitusrahastoihin liittyvät riskit 2011. Finanssivalvonta. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Riskit/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Riskit/Pages/Default.aspx). Päivitetty 16.11.2011. Luettu 17.10.2016.

Suomen virallinen tilasto (SVT) 2015. Rahoitustilinpito. Verkkojulkaisuun viitattu teoksessa Tilastokeskus 2016. 1. Hallussapitovoitot muodostivat pääosan kotitalouksien nettorahoitusvarojen kasvusta vuonna 2015. Päivitetty 14.7.2016. [Http://www.stat.fi/til/rtp/2015/rtp_2015_2016-07-14_kat_001_fi.html](http://www.stat.fi/til/rtp/2015/rtp_2015_2016-07-14_kat_001_fi.html). Luettu 8.10.2016.

Tuloverolaki 30.12.1992/1535. [Http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#L2P33a](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#L2P33a). Luettu 24.10.2016.

Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta 2015. Verohallinto. Päivitetty 13.2.2015. [Https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_osuuskunta/Tuloverotus](https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_osuuskunta/Tuloverotus). Luettu 26.9.2016.

Tuomi-Sorjonen, Pia, 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. 1. painos. Sanoma Pro, Helsinki.

Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta 2015. Verohallinto. Päivitetty 13.2.2015.
https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ ja_osuuskunta/Tuloverotus. Luettu 26.9.2016

Verohallituksen kannanottoja yritysverokysymyksiin 2007. Vero.fi.
[https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2007/Verohallituksen_kannanottoja_yritysverok\(10034\)#kys6](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/2007/Verohallituksen_kannanottoja_yritysverok(10034)#kys6). Luettu 16.10.2016

Veroprosenttilaskuri 2016. Verohallinto. <http://prosentti.vero.fi/VPL2016/Sivut/LaskennanTulos.aspx>. Luettu 17.10.2016.

Osakeyhtiön perustamistoimet ja yhtiömuodon sääntely 2014. Yrittäjät. Päivitetty 1.7.2014. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/osakeyhtio/>. Luettu 30.9.2016.